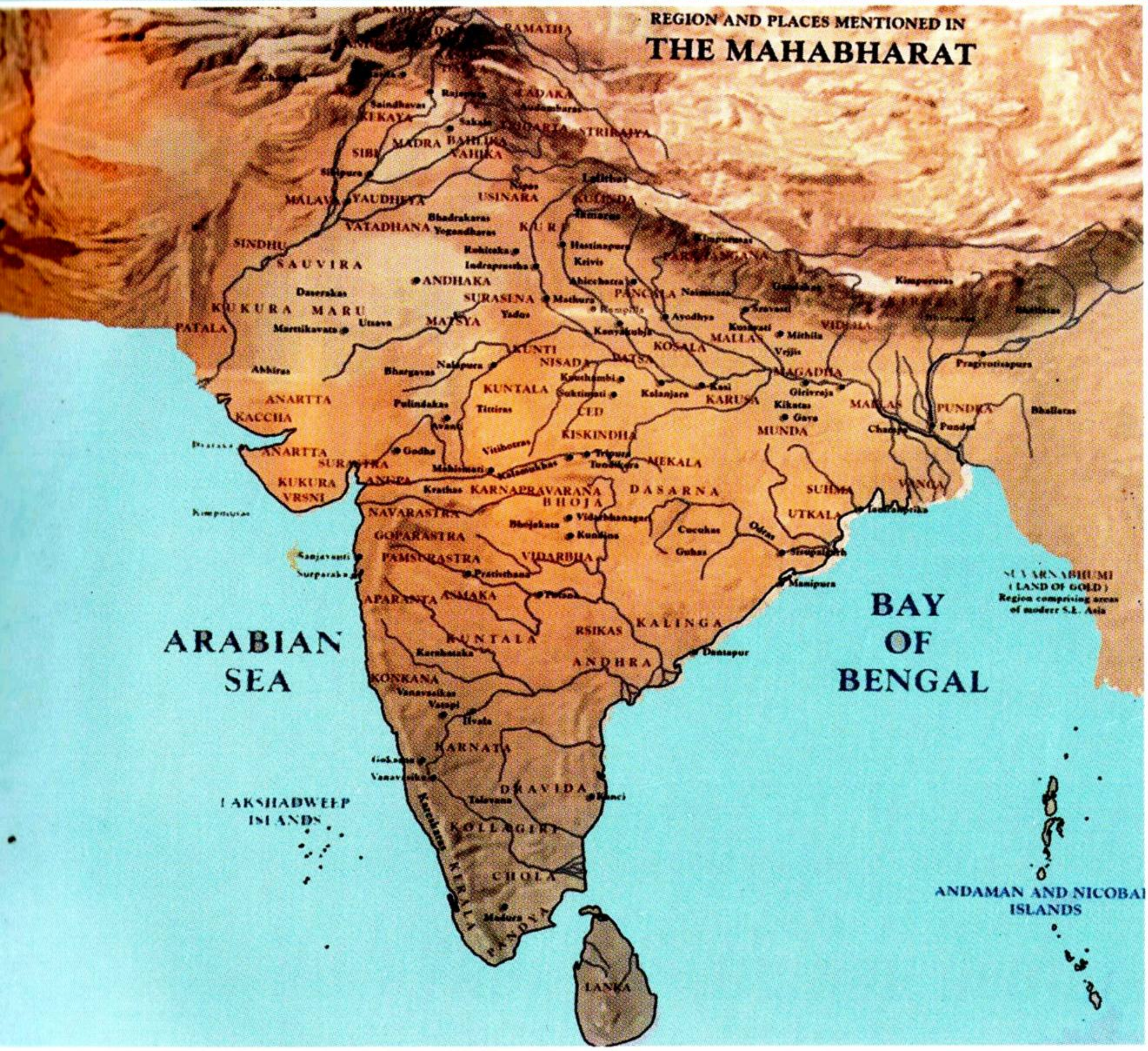
అఖిల

అఖిల భారత పత్రిక

సెప్టెంబర్ 2022

భారతదేశమంటే....

విషయ సూచిక

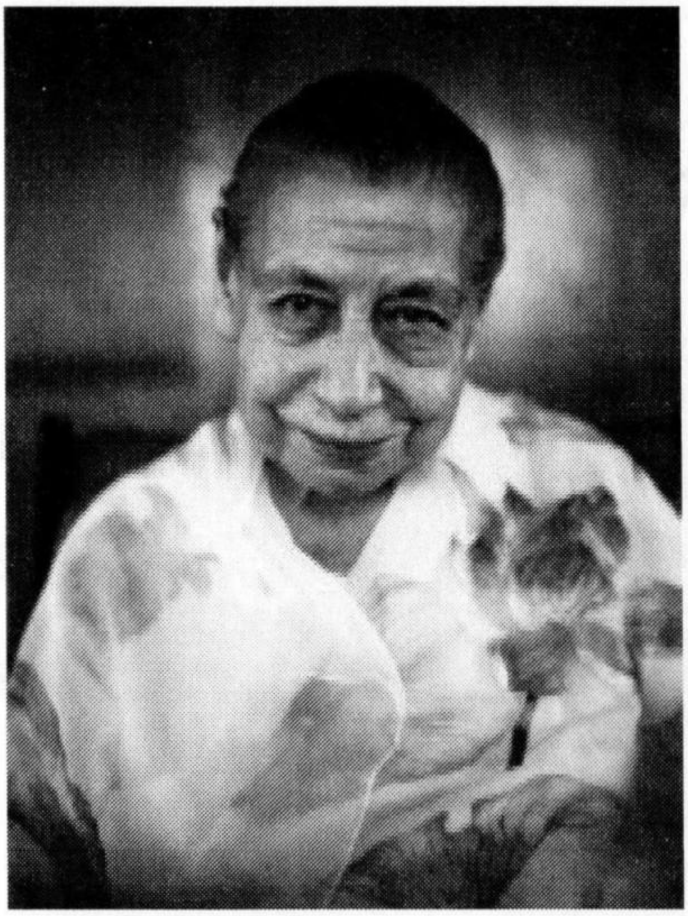
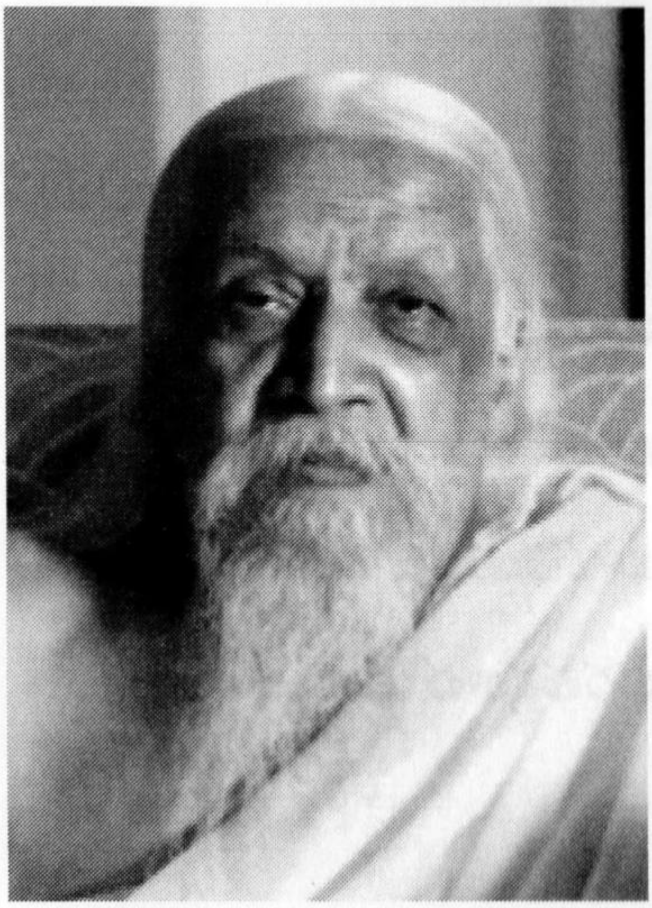
సంపాదకీయ సూచన

భారతం అంటే నిజంగా యేమిటి?

భారతదేశాన్ని గురించిన విభిన్న భావాలూ, విభిన్న సిద్ధాంతాలూ వున్నాయి. వాటిలో చాలా వరకు అన్యదేశీయ ఆలోచన, అవగాహనలనుండి అరువు దెచ్చుకొన్న వెలుగులే. కాని భారతీయ అంతరాత్మ ద్వారా భారతాన్ని దర్శించినపుడు మాత్రమే నిజంగా భారతదేశం అంటే యేమిటో అర్థమౌతుంది. భారతీయ చింతన, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక శక్తికి కుసుమించిన మహోమహనీయ కుసుమం - శ్రీ అరవిందులు - మనకు విదితం చేసిన భారతీయ భావనను ఈ సంచికలో మీ ముందుంచుతున్నాం.

అనువాదం : కె.వి.రావు

9849929254

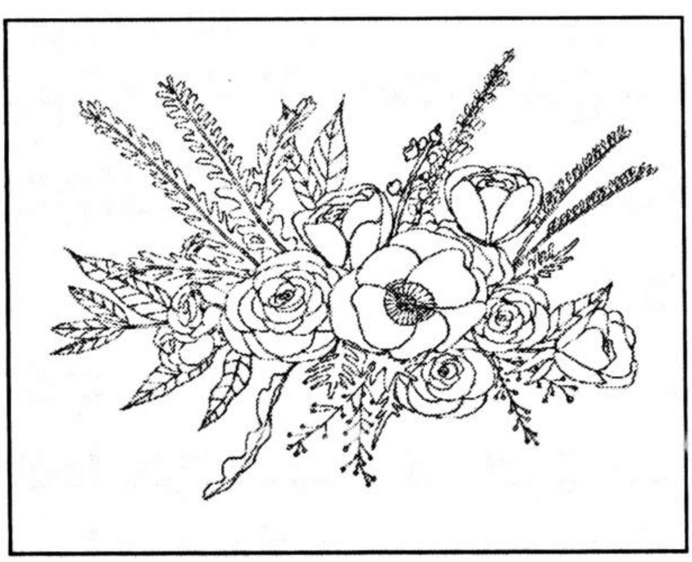
సనాతన ధర్మం

భారత దేశం పునరుత్థానమౌతుంది అన్నపుడు ఉద్ధానమయేది సనాతన ధర్మం. హిందూదేశం మహత్తరమయినది అన్నపుడు ఆ ఘనత సనాతన ధర్మానిది. హిందూదేశం పరివ్యాప్తమై తనను తాను విస్తరింప చేసుకుంటుందని అన్నపుడు అది సనాతన ధర్మం ప్రపంచమంతటా వ్యాపించి, తనను తాను విస్తరింప చేసుకుంటుందని అర్థం. ధర్మం కోసం, ధర్మం చేతనే భారతదేశం పరిఢవిల్లుతుంది.

మనం సనాతనమూ, శాశ్వతము అని పిలిచే ఈ మతమేమిటి? అది కేవలం హిందూ మతమే. ఎందుకంటే హిందూదేశం దానిని పదిలపరచింది. ఈ భరత ద్వీపకల్పంలో, హిందూ మహాసముద్రపు, హిమాలయాల ఏకాంతంలో ప్రవృద్ధమైనది, ఎందుకంటే ఈ పవిత్రమూ, పురాతనమయిన భూమిలో దానిని యుగయుగాలుగా భద్రపరిచే బాధ్యత ఆర్య వంశానికి అప్పగించబడింది. కానీ అది ఒకే దేశపు అవధులకు పరిమితం కాదు, ప్రపంచంలో సరిహద్దులు కల ఒక భాగానికి మాత్రమే ప్రత్యేకంగా, శాశ్వతంగా స్వంతం కాదు. మనం హిందూమతం అని పిలిచేది ఒక శాశ్వతమయిన మతం, ఎందుకంటే అది మిగిలిన అన్ని మతాలను తన పరిష్వంగంలో ఇముడ్చుకొనే విశ్వజనీనమయిన మతం. ఏ మతమైనా విశ్వజనీనం

కానపుడది శాశ్వతం కాలేదు. ఒక సంకుచితమైన మతం, ఒకే వర్గానికి చెందిన మతం, లేదా ప్రత్యేకమయిన మతం ఇం పరిమితమయిన కాలం వరకు, పరిమితమయిన ధ్యేయం కోసం మాత్రమే మనగలదు. ఈ ఒక్క మతం మాత్రమే పదార్థ వాదాన్ని జయించి, విజ్ఞాన శాస్త్రపు పరిశోధనలను, వేదాంతపు ఊహాగానాలను పొందుపరచుకొని ఎదురుచూస్తుంది. ఈ మతం భగవంతుని సాన్నిహిత్యాన్ని మానవ జాతిపై హత్తుకొనేటట్లు చేసింది. మనిషిదైవాన్ని చేరుకోవడానికి సాధ్యమైన మార్గాలను తన పరిధిలో పొదువుకుంది. ఏ సత్యం గుర్తించి అన్ని మతాలు మాట్లాడుతున్నాయో, ఆ సత్యాన్ని ప్రతి క్షణం నొక్కి చెపుతుంది. దైవం మానవులందరిలోనూ, అన్నిటా ఉన్నాడని, మనమంతా ఆయనలోనే నడయాడుతూ మన ఉనికిని కలిగి ఉన్నామని చెబుతుంది. ఈ ఒక్క మతమే మనం ఈ సత్యాన్ని అర్థం చేసుకొని, విశ్వసించగలిగేటట్లు చేయటమే కాక దానిని మనలోని అన్ని భాగాలలోనూ సిద్ధింపచేసుకోగలిగేటట్లు చేస్తుంది. ఈ ఒక్క మతమే ప్రపంచానికి, విశ్వమంటే ఏమిటో చూపిస్తుంది. ఆ వాసుదేవుని లీలగా దర్శింపచేస్తుంది. ఈ లీలలో మన పాత్రను ఉత్తమంగా ఎలా పోషించాలో దాని సూక్ష్మమయిన న్యాయం, ఉదాత్తమయిన నియమాల గురించి చెప్పేది కూడా ఈ మతమే. ఈ ఒక్క మతమే చాలా సూక్ష్మమయిన వివరాలలో కూడా జీవితాన్ని మతం నుండి వేరుచేయదు. ఏదయితే అమృతత్వాన్ని ఎరిగి ఉందో, ఏది మరణం ఉనికిని మన నుండి చిట్టచివరి వరకూ తొలగించివేసిందో అదే హిందూమతం.

CWSA 8 : 10 - 12 — *శ్రీ అరొబిందొ*

భారత అంతరాత్మ

ఏకమేవ అద్వితీయం. రెండవది లేని ఏకత్వం. ఈ సమన్వయ పరిచే గుణం అన్నిటినీ మనలో పొదువుకునే భారతీయ మత మనసు ఏకత్వం గురించి నొక్కి చెప్పవలసిన అవసరముంది - ఎందుకంటే మరొక విధంగా అయితే భారతీయ జీవన సంపూర్ణమయిన అర్థాన్ని, సంపూర్ణమయిన భారతీయ సంస్కృతిని కోల్పోతాం. కేవలం ఈ విశాలము, నమనీయమైన సుగుణాన్ని గుర్తించినపుడు జాతి జీవనంపై వ్యక్తి జీవనంపై దాని సమగ్రమయిన స్వభావాన్ని గుర్తించగలము. ఒకవేళ 'హిందూమతంలో ఏముంది? ఏమి బోధిస్తుంది? ఏమి ఆచరిస్తుంది? దానిలో సార్వజనీనంగా ఉండే సాధారణ అంశాలేమిటి?' అని ఎవరైనా అడిగితే, మనం హిందూమతం మౌలికమయిన మూడు భావాలపై లేదా మూడు అత్యున్నతమూ, బలమైన ప్రాథమిక ఆధ్యాత్మిక అనుభవాలపై ఆధారపడి ఉన్నదని చెప్పవచ్చు. ప్రథమంగా వచ్చేది వైదిక ఏకత్వపు ఉనికి భావన. దేనినయితే ఋషులు వేర్వేరు నామాలతో పిలిచారో, దేనిని ఉపనిషత్తులు అన్నీ తానే అయి, విశ్వజనీనమయిన, ఏకమేవ అద్వితీయంగా స్తుతించాయో, బౌద్ధమతపు ధృవం, మాయా వాదపు పరతత్వం, ఆస్తికుల పరబ్రహ్మ, లేదా పురుషోత్తముడు ఎవరైతే తన శక్తిలో ఆత్మను కలిగి ఉంటాడో, ఒకే మాటలో చెప్పాలంటే ఆ శాశ్వతుడు, అనంతుడు. ఇది మొదటి సార్వజనీనమైన పునాది, కానీ దీనినే మానవ మేథ అనంతమయిన సూత్రాలుగా అభివర్ణించగలదు. దీనిని అన్వేషించి, సన్నిహితంగా సమీపించి, శాశ్వతమూ, అనంతమూ, సనాతనమయిన దానితో ఏదో ఒక స్థాయిలో ఐక్యత పొందడం ఆధ్యాత్మిక అనుభవ అత్యంత ఉన్నతమూ, కడపటి ప్రయత్నము అవుతుంది. అది భారత దేశపు మతపరమైన మనసు తొలి విశ్వజనీన నమ్మకమవుతుంది.

ఏకమూ అనంతమయిన దానికి అనేక మార్గాలు

ఈ పునాదిని ఏ సూత్ర రూపంలో అనుమతించినా, భారతదేశంలో గుర్తించబడిన వెయ్యి మార్గాలలో ఒకదానిని లేదా వాటినుండి శాఖగా వచ్చిన కొత్త మార్గం దేనితోనైనా ఈ మహత్తర ఆధ్యాత్మిక ధ్యేయాన్ని అనుసరించినపుడు మీరు మత అంత: కేంద్రంలో ఉంటారు. దాని రెండవ

మూల భావన శాశ్వతుని, సనాతనుని మనిషి చేరుకోవడానికి ఉన్న బహుళమైన మార్గాలు. అనంతునిలో అనేకమయిన అనంత తత్వాలున్నాయి. ప్రతి అనంతత్వము సనాతనం. ఇక్కడ ఈ పరిమితులలోనే భగవంతుడు తనను తాను ఆవిష్కరించుకొని, ప్రపంచంలో వివిధ మార్గాల్లో తనను తాను సార్థకం చేసుకుంటాడు. కానీ ప్రతి మార్గం శాశ్వతుని వద్దకు చేరుస్తుంది. ప్రతి పరిమితమయిన దానిని మనం అన్వేషించవచ్చు. అన్నిటినీ అతని రూపం, సంకేతంగా భావించి అనంతుణ్ణి చేరుకోవచ్చు. అన్ని విశ్వశక్తులూ అవతరణలే. అన్ని శక్తులూ ఆ ఏకైక శక్తి అస్తిత్వ శక్తులే. ప్రకృతి కార్యక్రమాల వెనుక పనిచేస్తున్న దేవతలందరినీ ఒకే దైవం విభిన్నమయిన శక్తులు, నామాలు, వ్యక్తిత్వాలుగా దర్శించి, ఆరాధించాలి. మనకు మంచి లేదా చెడుగా గోచరించినా, అంగీకరించినా, అంగీకరించకపోయినా అదృష్టమయినా దురదృష్టమయినా ఒక అనంతమయిన చిచ్ఛక్తి, పరిపాలనా శక్తి, సంకల్పం లేదా న్యాయం, ప్రకృతి, శక్తి లేదా కర్మ సంభవించే దాని అంతటి వెనుక ఉంటుంది. ఆ అనంత తత్వం సృష్టి చేసినపుడు బ్రహ్మగా, పరిపోషించేటపుడు విష్ణువుగా, వినాశనం చేసేటపుడు లేదా తనలో లయం చేసుకున్నపుడు రుద్రుడు లేదా శివుడిగా ఉంటాడు. ఈ విశ్వాన్ని సంరక్షిస్తూ, రూపుదిద్దుతూ, దీనిని నిలిపి ఉంచడంలో ఉపకరిస్తూ, ఒక సర్వోన్నత శక్తి ఈ ప్రపంచాలకు తల్లిగా, లక్ష్మి లేదా దుర్గగా, వినాశపు ముసుగులో కూడా మేలు చేస్తూ చండి లేదా నల్లని కాళి రూపంలో ఆ జగన్మాత ఉంటుంది. ఒకే దైవం అనేక దేవతా రూపాలలో నామాలలో తన గుణాలను ఆవిష్కరిస్తాడు. దివ్యప్రేమ స్వరూపుడైన వైష్ణవుల దైవం శాక్తుల దివ్యశక్తి రూపమైన భగవంతుడు. రెండు విభిన్నమయిన దేవతా మూర్తులుగా కనిపించినా నిజానికి వారు వేర్వేరు రూపాలలో ఉన్న ఒకే అనంతత్వం. వ్యక్తి ఆ సర్వోత్తముని ఏ నామరూపాలతో అయినా, జ్ఞానము లేదా అజ్ఞానంతో వాటి ద్వారా లేదా వాటికతీతంగా, చివరికి ఆ సర్వోత్కృష్ట అనుభవానికి ముందుకు సాగిపోతాం.

CWSA 20 : 194 - 96

ప్రతి మనిషిలోనూ దైవం

హిందూమతపు మూడవ మూల భావన దృఢమైన పరిణామం.

అంతరమైన ఆధ్యాత్మిక జీవనానికి ఎంతో శక్తివంతమైనది. సర్వోన్నతుని లేదా దైవాన్ని ఒక విశ్వజనీన చైతన్యం ద్వారా, అంతర, బాహ్య ప్రకృతులను చొచ్చుకొని పోతూ చేరుకోగలిగినపుడు ప్రతి వ్యక్తిగత ఆత్మ తనలోనే తన స్వీయ ఆత్మ భాగంలోనే ఆయనను కలుసుకోగలడు. ఎందుకంటే ఆత్మలో ఆ ఏకైక దివ్య అస్తిత్వంలో సన్నిహితంగా ఒకటైన లేదా కనీసం సన్నిహితంగా సంబంధం కలిగినదేదో ఉంది. హిందూ మతపు సారం ఈ విధంగా ప్రగతి చెందడం పట్ల గురి కలిగి ఉంది. ఆ విధంగా జీవించడం వలన ఈ ఆత్మ జ్ఞానాన్ని మన మనఃప్రాణాల నుండి మరుగుపరచే అజ్ఞానం నుండి బయటకు వచ్చి మనలోని దైవత్వపు ఎరుకను పొందుతాము. ఈ మూడు విషయాలను సమన్వయ పరిచినపుడు అది సంపూర్ణమయిన హిందూ మతమౌతుంది. దాని సారాంశము ఒకవేళ ఏదయినా నమ్మకమవసరమయినపుడు అది విశ్వాసమవుతుంది.

CWSA 20 : 195

ఒకే దైవం - అనేక దేవతలు

కాలాతీతము, నామ, రూప రహితమైన సర్వోన్నతుని ఊహపై హిందూమతం ఆధారపడి ఉంటుంది. కానీ అది నూతన జాతుల సంకుచితమూ, అజ్ఞానమయము అయిన ఏకదేవతోపాసన మతం వలె, శాశ్వతుని, అనంతుని మధ్యంతరమైన రూపాలు, నామాలు, శక్తులు, వ్యక్తిత్వాలను ఖండించదు లేదా నిర్మూలించదు. వర్ణరహితము, పాలిపోయి అస్పష్టమయిన విశ్వాతీత ఆస్తికత్వం దాని ఆది, మధ్య, అంతము కాదు. ఒకే దైవం సర్వంగా ప్రకృతితోనే నిర్మించబడింది. అందువలన హిందూమతం బహుదేవతారాధనం కాదు. ఎందుకంటే ఈ విశ్వజనీనతకు ఆవల అది విశ్వాతీత శాశ్వతుని గుర్తిస్తుంది. హిందుత్వపు బహుదేవతారాధన పురాతన యూరపు బహుదేవతారాధన కాదు. ఎందుకంటే ఇక్కడ ఆరాధకుడికి అన్ని దేవతా రూపాలు ఒకే దైవం రూపాలు, నామాలు, వ్యక్తిత్వాలు, శక్తులు అని తెలుసు. అతని దేవతలంతా ఒకే పురుషుడి నుండి ఆవిర్భవిస్తారు. అతని స్త్రీ దేవతా మూర్తులంతా ఒకే దివ్యశక్తి శక్తులు. ప్రాచుర్యం పొందిన ఆస్తికతను పోలిన హిందూమత ఆరాధనా మార్గాలు మరింత విషయాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. ఎందుకంటే అది దైవం యొక్క అనేకమయిన దృక్కోణాలను మినహాయింపు

లేకుండా అన్నిటినీ సమ్మతిస్తుంది. భారతీయ విగ్రహారాధన పరిణతి చెందని రాతి మనిషి విగ్రహారాధన కాదు. ఎందుకంటే ఇక్కడ ఎంతో అజ్ఞానిక్కూడా రూపం అనేది ఒక సంకేతం, ఆలంబన అని దాని అవసరం తీరిన తరువాత విసిరివేయవచ్చునని విజ్ఞత ఉంది.

CWSA 20 : 192

వైదికయోగం

కానీ వైదిక బోధనలోని అత్యున్నత శక్తి తదుపరి భారతీయ తత్వశాస్త్రాలకు, మతాలకు, యోగపద్ధతులకు మూలమయ్యింది. ఇవన్నీ మానవుని ఆంతరిక జీవితానికి అనువర్తితమై ఉన్నాయి. మనిషి మృత్యువుకు అధీనుడై భౌతిక విశ్వంలో జీవిస్తున్నాడు. నైతిక అస్తిత్వానికి చెందిన 'అసత్యం'లో ఎక్కువగా నివసిస్తున్నాడు. మృత్యువుకు అతీతంగా ఉండాలంటే, శాశ్వతులలో ఒకరు కావాలంటే అతడు అసత్యం నుండి సత్యం వైపుకు మళ్ళాలి, కాంతి వైపుకు మళ్ళాలి, చీకటి శక్తులతో యుద్ధం చేస్తూ వాటిని జయించాలి. దివ్యశక్తులతో, వారి సహాయంతో సంబంధం ఏర్పరుచుకుంటే దీనిని సాధిస్తాడు; ఈ సహాయాన్ని క్రిందకు పిలిచే విధానమే వేదమార్మికుల రహస్యం. బాహ్యత్యాగ సంకేతాలకు ఈ ప్రయోజనం కొరకే ప్రపంచమంతటా నిగూఢ రీతిలో ఒక ఆంతరిక అర్థాన్ని ఇవ్వడం జరిగింది. ఇవి మానవత్వంలోకి దేవతలను పిలవడాన్ని, ఒక అనుసంధించే త్యాగాన్ని, ఒక సన్నిహిత పరస్పర మార్పిడిని, ఒక పరస్పర సహాయాన్ని, ఒక అన్యోన్య సంబంధాన్ని సూచిస్తాయి. మానవ ఆంతరంలో దేవతాశక్తుల ఒక నిర్మాణము, దివ్యస్వభావ విశ్వజనీనతకు చెందిన ఒక ఏర్పాటు ఉంది. ఎందుకంటే దేవతలు సత్యాన్ని సంరక్షించేవారు, దానిని పెంపొందించేవారు, శాశ్వతశక్తులు, అనంత దివ్యమాత పుత్రులు; శాశ్వతత్వానికి మార్గం దేవతల ఊర్ధ్వమార్గం, సత్యమార్గం, దీని వలన సత్యధర్మంలోకి ఒక పెంపుదల ఉంటుంది. మనిషి కేవలం తన భౌతిక ఆత్మ పరిమితులే కాకుండా, అతని మానసిక, సాధారణ అంతరాత్మిక స్వభావ పరిమితులకు అతీతంగా అత్యున్నత తలంలోకి, సర్వోత్కృష్ట సత్యంలోనికి దూసుకుపోవడంతో అమృతత్వాన్ని చేరుకుంటాడు; ఎందుకంటే అక్కడ అమృతత్వపు పునాది ఉంది, అది త్రివిధ అనంతత్వ సహజస్థానం. ఈ భావనల మీద వేద ఋషులు తనను తాను అధిగమిస్తూ

ఒక అత్యున్నత ఆధ్యాత్మికతలోకి తీసుకుపోయే ఒక గాఢమైన మానసిక, అంతరాత్మిక క్రమశిక్షణను రూపొందించారు, ఇది తదుపరి భారతీయ యోగానికి మూలమయ్యింది.

ఉపనిషత్తులు

ఉపనిషత్తులు భారతీయ మనసుకు చెందిన సర్వోన్నతకార్యం, ఇవి తమ మేధలో అత్యున్నత ఆత్మ-ప్రకటన, దానిలోని శ్రేష్ఠ కవిత్వం, దాని పదభావనల అత్యున్నత సృష్టి- ఇవన్నీ సాధారణ రకానికి చెందిన ఒక సాహిత్యపర లేదా కవిత్వ కళాఖండం మాత్రమే కాదు కానీ ప్రత్యక్ష, గాఢవ్యక్తిత్వం యొక్క ఆధ్యాత్మిక ప్రకటనకు చెందిన ఒక విస్తారపు ధృతప్రవాహం అన్నది విశిష్ఠ సత్యం, ఇది ఒక అసమాన మనస్తత్వానికి సాక్ష్యం, ఆత్మ అసాధారణ మళ్ళింపు. ఉపనిషత్తులు గాఢమైన మతసంబంధ శాస్త్రాలు - ఎందుకంటే అవి లోతైన ఆధ్యాత్మిక అనుభవాలకు చెందిన ఒక ప్రమాణం - అభివ్యక్తికి, ఒక అక్షయమైన కాంతి, శక్తి, విస్తారతల అంత:స్ఫూర్తి వేదాంతపు ప్రమాణ పత్రాలు, అవి పద్యంలో గాని లేదా లయాత్మక వచనంలో గానీ ఎలా వ్రాయబడి ఉన్నా ఒక సమగ్రతకు చెందిన ఆధ్యాత్మిక కావ్యాలుగా, వచనంలో ఆవశ్యకమైన ఒక విఫలం కాని స్ఫూర్తిగా, లయలో, ప్రకటనలలో విలక్షణంగా ఉంటాయి. ఒక మనసు ప్రకటించుకోవడంలో వేదాంతం, మతం, కావ్యం ఒకటి చేయబడ్డాయి. ఎందుకంటే ఈ మతం ఒక ఆరాధనా వ్యవస్థతో అంతంకాదు, ఒక మతసంబంధ - నైతిక ఆకాంక్షకు పరిమితం కాదు, కానీ భగవంతుడిని, పరమాత్మను, ఆత్మను, మన అధ్యాత్మ, అస్తిత్వ అత్యున్నత సమగ్ర సత్యాన్ని అనంతంగా ఆవిష్కరించుకోవడానికి పైకి ఎదుగుతుంది, ఉజ్వల జ్ఞానపారవశ్యతలో సంభాషిస్తుంది. ఈ పారవశ్యత చలితము, సఫలము అయిన అనుభవానికి చెందినది. ఈ వేదాంతం సత్యం గురించిన ఒక సంక్షేప బౌద్ధిక భ్రమ, లేదా తార్కిక బుద్ధి నిర్మాణము కాదు. కానీ ఇది దర్శించిన, అనుభూతి చెందిన, జీవించిన సత్యం, ఒక ధృవీకృత ఆవిష్కరణను, స్వాధీనమైన దానిని ప్రకటించే సంతోషంలో అంతర లోతుల్లోని మనసు, అంతరాత్మలను చిక్కించుకున్నది. ఈ కవిత్వము అరుదైన ఆధ్యాత్మిక ఆత్మ-దృష్టి ఆత్మ, పరమాత్మ, విశ్వంల గాఢమైన

ప్రకాశిత సత్యానికి చెందిన అద్భుతాన్ని, సౌందర్యాన్ని ప్రకటించే సాధారణ తలానికి అతీతంగా ఉద్ధరించబడిన రసజ్ఞ మనసు కార్యం. ఇక్కడ అంత:స్ఫూర్తి మనసు, వేదద్రష్టల సుపరిచిత మానసిక అనుభూతులు ఒక సర్వోన్నత శిఖరస్థాయిలోకి సాగుతాయి. కఠోపనిషత్తులోని ఒక వాక్యంలో చెప్పబడినట్లుగా అది తన స్వీయ భౌతికాన్ని బహిర్గతం చేస్తుంది. దాని ఆత్మ-ప్రకటనకు చెందిన ముఖ్య పదాన్ని ప్రకటిస్తూ అంతరాత్మను నిర్మించేటట్లున్న ఆధ్యాత్మిక శ్రవణంలో తమను తాము పునశ్చరణం చేసి లయల స్పందనను మనసుకు ఆవిష్కరింప చేస్తుంది, ఆత్మ-జ్ఞాన ఔన్నత్యాలపై తృప్తిగా సంపూర్ణంగా అమరుస్తుంది.

శ్రేష్ఠభావన

తన యధార్థ ఆధ్యాత్మికతను, జీవిత ప్రయోజనాన్ని కనుగొనడానికై అన్వేషించడమనే శ్రేష్ఠభావన భారతీయుల జీవన, సాంస్కృతిక సాంఘిక ఆదర్శాలను శాసించింది. ఆ ఆవిష్కారానికి ఒక కట్టడంగా, ఆలంబనగా, అజ్ఞానమయ ప్రాకృతిక మనుగడను ఆధ్యాత్మిక ముసుగులోనికి మనిషి ఆరోహణకు అన్వేషించడం ఆ శ్రేష్ఠభావన. అందుకు అవసరమైనది, మొదట అతని నిమ్న భౌతిక, ప్రాణిక, మానసిక స్వభావ పరిణామం, రాజకీయ, సాంఘిక నిర్మాణ సంబంధ బయటకు కన్పించే ఒత్తిడి క్రింద, భౌతిక క్లిష్టపరిస్థితులలో సైతం, భారతం ఈ ప్రబల భావనను పూర్తిగా ఎన్నడూ మరచిపోలేదు. మనసు, మతం, చింతన, కళలు, సాహిత్యాలలో భారతదేశం అసాధారణ ఔన్నత్యాలకు, వైశాల్యతలకు చేరినప్పటికీ, వీటి ద్వారా ఒక ఆధ్యాత్మిక ఆత్మ ప్రకటన జరిగినప్పటికీ, దానికంటె, మనిషి యదార్థ ఆత్మ, ఆతనిలోని అధ్యాత్మ సంబంధిత ఒక వ్యక్తీకరణగా సాంఘిక జీవనాన్ని తయారుచేయడం. అందులో కష్టం ఉన్నప్పటికీ, అది అత్యంత మహనీయమైనది. ఆమె బాహ్య జీవనంలో కొన్ని చాలా పాక్షిక సిద్ధులు, చాలా అపరిపూర్ణ తాత్కాలికాలను దాటి ఆవలకు పోలేక పోయింది. అది సాధించినది ఒక సర్వ సామాన్య ఆధ్యాత్మీకరించే సంకేత వ్యవస్థ, ఒక గొప్ప ఆకాంక్షను చౌనుపుట, సామాజిక జీవనానికొక విధమైన వర్ణాన్నివ్వడం, ఆధ్యాత్మిక భావనకు సానుకూలమైన సంస్థలను సృజించడం. భారతీయ

వ్యవస్థలో గుర్తింపబడిన, ఆసక్తి, ఆనంద ప్రధాన కామన అనే రెండు మానవ లక్ష్య, నడతల ప్రథమ, సంస్కార రహిత భాగాల సహజ క్షేత్రం రాజకీయాలు సమాజం, ఆర్థిక విషయాలు. ఉన్నతతర ధర్మాన్ని జీవితానికి సంబంధించిన ఈ బాహ్య పార్శ్వంలోనికి పాక్షికంగానే గాని అధికంగా తీసుకురాలేదు. రాజకీయాలలో గూడా చాలా కనీస స్థాయిలోనే తీసుకొచ్చారు. ఎందుకనంటే నైతికతతో రాజకీయాలను నియంత్రించడమనేది మామూలుగా కపటనాటకం కొంచెం హెచ్చైనది. సాముదాయక బాహ్యజీవితానికి మోక్షానికి మధ్య పరస్పర సహకారానికి, లేక యధార్థ ఐక్యతకు ఆలోచన కూడా జరుగలేదు లేక ప్రయత్నమూ జరుగలేదు. ఇంకా ఎదగని మానవజాతి గత చరిత్రలో, ఎక్కడైనా విజయం పొందడమనేది జరుగలేదు. తదనుగుణంగా భారతీయ సాంఘిక, ఆర్థిక (ఇతర పరిధులలో కన్నా చాలా ముందుగానే ఆ ప్రయత్నం భగ్నమైనప్పటికీ) జీవితం, జీవన కార్య సరళి జీవన విధానాలకు సంబంధించిన ఆమె రాజకీయ పాలన సైతం ఉన్నత ధర్మంచే శాసించబడేదని, ఆధ్యాత్మిక విశిష్ట నేపథ్యం, ఆమె ప్రాచీన వ్యవస్థ ఎంతగా పురోగమించిందో అంతవరకు రేఖామాత్రంగా ఉన్నదని మనకు తెలుస్తుంది. ఆధ్యాత్మిక జీవన సంపూర్ణ సిద్ధిని ఒక సర్వోన్నత లక్ష్యంగా వ్యక్తిగత కృషికి విడిచివేసింది. ఇంతటి కృషిని గూడా ఎంతో పట్టువిడువకుండా, ఓర్పుతో ఆమె నిర్వహించింది. ఆమె సాంఘిక పౌరపాలనా వ్యవస్థకు ఇదొక విలక్షణమైన రూపాన్నిచ్చింది. మరింత సంపూర్ణ లక్ష్యంతో, మరింత సమగ్ర అవగాహనానుభవంతో, జీవితాన్ని, అధ్యాత్మను మరింతగా సమన్వయపరచగల ఒక నిర్వివాద జ్ఞానంతో, తన సనాతన మహా కార్యాన్ని స్వీకరించి విశాలం చేసేది బహుశా భవిష్యద్భారతం. మనిషి సాముదాయక స్వరూపపు స్థాయి, కర్మలను, లోతైన ఆధ్యాత్మిక సత్యం సాక్షాత్కారం మీద, ఇంకా ఉపలబ్ది పొందని మన అస్తిత్వ ఆధ్యాత్మిక అంతర్నిహిత శక్తుల మీద ప్రతిష్ఠించడం ఆమె మహాకార్యం. ఆ విధంగా ఆమె తన ప్రజలను జీవితాన్ని ఆత్మవంతంగా చేసి, ఆ జీవితాన్ని మానవాళిలో మహనీయ పరమాత్మ లీలగా చేయడం విరాట్పురుషుని ఒక సచేతన జన సముదాయ అంతరాత్మ, దేహంగా చేయడం ఆమె ఆ మహాకార్యం.

CWSA 20 : 397 - 98

భారతీయ మనసు

దేవభాష

సంస్కృత భాష ప్రాచీన ప్రామాణిక సృజనలు, తత్సంబంధ, సంపన్నత, వస్తుపరిమాణం, రెండింటిలో సమృద్ధి, వాటి శక్తివంతమైన వాస్తవికత, శక్తి, అందం వాటి కళ, నిర్మాణం, గొప్పతనం, న్యాయం మరియు ప్రసంగం యొక్క ఆకర్షణ, వాటి ఆత్మ విస్తృతి ప్రపంచ గొప్ప సాహిత్యాలలో ముందు వరుసలో చాలా స్పష్టంగా నిలుస్తాయి. ఒక అంచనాకు రావడానికి సమర్థులైన వారిచే విశ్వవ్యాప్తంగా గుర్తించబడిన భాష, మానవమనస్సు ద్వారా అభివృద్ధి చేయబడిన అత్యంత అద్భుతమైన, అత్యంత పరిపూర్ణమైన, అద్భుతమైన తగినంత సాహిత్య సాధనాలలో ఒకటి, ఏకకాలంలో గంభీరమైనది, మధురమైనది, సౌకర్యవంతమైనది, బలమైనది, స్పష్టంగా ఏర్పడిన, పూర్తిగా శక్తివంతమైన, సూక్ష్మమైన దాని నాణ్యత, స్వభావం, దాని మౌలిక మనస్సును మూర్తీకరించిన జాతి స్వభావం, నాణ్యత ప్రతిబింబించే మాధ్యమంగా ఉన్న సంస్కృతికి తగిన సాక్ష్యంగా ఉంటుంది. కవి, ఆలోచనాపరులు దీనిని ఉపయోగించిన తీరు దాని సామర్థ్యాల వైభవానికి తీసిపోలేదు. భారతీయ మానసికం ఉన్నతమైనది, అందమైనది ఒక్క సంస్కృతభాషలోనే కాదు. ప్రతి ఒక్క విషయంలోను ప్రభావితం చేస్తుంది. అయినప్పటికీ దాని అత్యంత ప్రముఖమైన, నిర్మాణాత్మకమైన గొప్ప సృష్టి ఆ భాషలో ఎక్కువభాగం ఉంటుంది. దీని పూర్తి అంచనాను పరిగణనలోకి తీసుకోవడం అవసరం. అలాగే పాళీభాషలోని బౌద్ధసాహిత్యం, కవిత్వ సాహిత్యాలు ఇక్కడ సమృద్ధిగా ఉన్న సృజనలు చాలా తక్కువగా సుమారు ఒక డజను సంస్కృత, ద్రవిడ భాషా కావ్య సాహిత్యాలను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవడం పూర్తి అంచనాకు అవసరం.

ఇతిహాసాలు లేదా చారిత్రక సంప్రదాయం

పూర్వపు వేదవిద్య అంశాలలో ఒకటి విశిష్టమైనది, ఇతిహాస, సంప్రదాయం. ఈ పదాన్ని ప్రాచీన విమర్శకులు, మహాభారతం, రామాయణాన్ని తరువాతి సాహిత్య ఐతిహాసిక కావ్యాలనుండి

వేరుచేయడానికి ఉపయోగించారు. కొంత ఆధ్యాత్మిక లేక మత లేక ఆదర్శపూర్వకమైన దానిని వ్యక్తం చేసే విశిష్ట పురాణగాథ లేక కథ ద్వారా మానవ మనసును మలచే సృజనాత్మక ప్రయోజనానికై మలుపు త్రిప్పబడిన పురాతన చారిత్రక లేక ఐతిహాసిక సాంప్రదాయానికి చెందినది ఇతిహాసం. పెద్ద ఎత్తున, భారీ ప్రయోజనం కల మహాభారతం, రామాయణం ఈ రకమైన ఇతిహాసాలు. ఈ గొప్ప కావ్య రచనలను ఆ బృహద్రచనలకు జోడించిన కవులు కేవలం ఒక పురాతన కథను అందంగా లేదా ఉదాత్తంగా చెప్పాలని, చాలా ఆసక్తి కలిగించే అర్థవంతమైన కావ్యాన్ని రూపొందించాలని ఉద్దేశించలేదు. అయినప్పటికి వారు ఈ రెండింటినీ చాలా విజయవంతంగా నిర్వహించారు. వారు జీవిత వాస్తు శిల్పులుగా సృజనాత్మక తను వెలువరించే వారిగా, జాతీయ భావన మతం, నైతికత, సంస్కృతికి సంబంధించిన విశిష్ట రూపాల రూపకర్తల పనితీరుతో, స్పృహతో వారు రచనలు సాగించారు. జీవితంపై లోతైన అతి భావనకు సంబంధించిన ఒత్తిడి, మతం, సమాజాలకు సంబంధించిన ఒక విశాల, వీర్యవంతమైన దృక్పథం ఈ కావ్యాలలో తాత్విక భావనకు సంబంధించిన కొంత మొగ్గుదల సాగుతుంది. భారతదేశం మొత్తం ప్రాచీన సంస్కృతి ఒక గొప్ప మేధోపరమైన అవగాహన, సజీవ ప్రకటనా శక్తితో వాటిలో రూపం తీసుకొంది. మహాభారతం పంచమ వేదంగా చెప్పబడింది. అవి గొప్ప కావ్యాలే కాకుండా ధర్మశాస్త్రాలు, మతపరమైన నైతిక, రాజకీయ, సామాజిక, విశాల బోధన రూపం అని ఈ రెంటింటిని గురించి చెప్పారు. వాటి ప్రభావం, పట్టు ప్రజల మానసికం మరియు జీవితం మీద చాలా గొప్పగా ఉన్నాయి. అవి భారతీయ ప్రజల బైబిల్ అని కూడా వర్ణించబడ్డాయి. ఇది చాలా ఖచ్చితమైన సారూప్యత కాదు, ఎందుకంటే భారతీయ ప్రజల బైబిల్‌లో వేదాలు, ఉపనిషత్తులు, పురాణం, తంత్రశాస్త్రాలు, ధర్మశాస్త్రాలు కూడా ఉన్నాయి. ప్రాంతీయ బాషలలోని మతపరమైన కవిత్వ బృహద్రాశిని గురించి చెప్పనిలేదు. ఈ ఇతిహాసాల పని ఉన్నతమైన తాత్విక, నైతిక ఆలోచన, సంస్కృతికి సంబంధించిన ఆచరణా విధానాలకు ప్రాచుర్యం కల్పించడం : ప్రజలకు జాతీయ స్మృతులుగా, మరుగు పడకుండా నిలిచి ఉండేటట్లు తయారుచేయగల విశిష్ట మూర్తిత్వాల చుట్టూ ప్రముఖంగా మంచి ఉపశమనం, ప్రభావం చూపించే కావ్యచట్రంలో, కావ్యకథా నేపథ్యం మీద

అంతరాత్మలో, ఆలోచనలో ఉత్తమమైన దానినంతా, లేక జీవితానికి సవ్యమైన దానిని, భారతీయ సృజనాత్మక ఊహకు, ఆదర్శ మనసుకు లేక సాంఘిక, నైతిక, రాజకీయ, మత సంస్కృతిని ప్రకాశింప చేసి, నిజం చేసే దానిని గుప్పించడం ఈ ఇతిహాసాల కార్యం. ఈ విషయాలన్నిటిని ఒకచోట చేర్చి కళాత్మక శక్తితో, చెప్పడంలో ఉండే కచ్చితత్వం ప్రభావంతో సగం ఐతిహాసిక, సగం చారిత్రాత్మకమైన దానికి ఒక కావ్యరూపం ఇచ్చారు. అయినప్పటికి ఇకనుండి లోతైన, అత్యంత సజీవ సత్యంగా ప్రజలచే, వారి మతంలో ఒక భాగంగా గౌరవించబడింది. ఈ విధంగా మహాభారతం, రామాయణం సంస్కృత మూలంలో లేదా ప్రాంతీయ భాషలలో తిరిగి వ్రాయబడినా, కథకులు, గాయకులు, వ్యాఖ్యాతల ద్వారా జనబాహుళ్యంలోకి వెళ్ళాయి. ఇవి ప్రజారంజక విద్యకు సంస్కృతికి ప్రధాన ఉపకరణాలలో ఒకటిగా మిగిలిపోయాయి. ప్రజల ఆలోచన, శీలము సౌందర్యారాధన, మతపరమైన మనస్సును రూపొందించాయి. నిరక్షరాస్యులకు కూడా తత్వశాస్త్రం, నీతి, సామాజిక, రాజకీయ ఆలోచనలు సౌందర్య సంబంధ భావోద్వేగం, కవిత్వం, కల్పితగాథలు, భావుకతకు సంబంధించి తగినంత మోతాదును అందించారు. వేదం ఉపనిషత్తులలో ఉన్న సంస్కారవంతమైన తరగతులకు సంబంధించినది, లోతైన తాత్విక సూక్తి గ్రంథం లేదా ధర్మశాస్త్రం, అర్థశాస్త్రంలో పొందుపరచబడినది. ఇక్కడ సుపరిచితమైన కథ మరియు ఇతిహాసాలతో ముడిపడి ఉన్న సృజనాత్మక మరియు సజీవ రూపాలలో పెట్టబడింది. జీవితానికి సుస్పష్టంగా, ప్రాతినిధ్యం వహించేటట్లు మిళితం చేయబడింది. తద్వారా ఆత్మ ఊహ తెలివితేటలకు వెంటనే నచ్చే అందరూ తక్షణమే గ్రహించగలిగే ఒక సజీవశక్తిగా తయారుచేయబడింది.

CWSA 20 : 345 - 347

మహాభారతం

మహాభారతం ముఖ్యంగా భరతుల యొక్క కథ మాత్రమే కాదు. ఇది జాతీయ సంప్రదాయంగా మారిన తొలి సంఘటన ఇతిహాసం, కానీ ఇదంతా విస్తృత స్థాయిలో ఆత్మ, మతపరమైన, నైతిక మనస్సు, సాంఘిక, రాజకీయ ఆదర్శాలు, సంస్కృతి యొక్క ఇతిహాసం, భారతదేశం జీవితం. భారతదేశంలో కొంత పరిమాణంగల సత్యంతో చెప్పబడింది. 'మహాభారతం

అనేది ఒకే ఒక వ్యక్తి మనస్సు సృష్టి, ప్రకటన కాదు, ఒక జాతి మనస్సు అది. ఇది మొత్తం ప్రజలందరిచే దానికదిగా వ్రాయబడిన కావ్యం. ఒక చిన్న మరింత పరిమితం చేయబడిన ఉద్దేశ్యంతో పురాణ కవితకు వర్తించే కావ్యకళ ప్రమాణాలను దానికి వర్తింపజేయడం నిరర్థకం. కానీ ఇప్పటికి దాని వివరాలు దాని మొత్తం నిర్మాణం రెండింటిపైన గొప్ప పూర్తి స్పృహతో కూడిన కళ వెచ్చించబడింది. మొత్తం గీతం ఒక విశాలమైన జాతీయ దేవాలయం వలె నిర్మించబడింది. అది నెమ్మదిగా దాని అపారమైన, సంక్లిష్టమైన భావనకు గదినుండి గదికి క్రిక్కిరిసిన విశిష్టమైన వర్గాలు, శిల్పాలు, శాసనాలు, దైవికమైన లేదా అర్థ-దైవిక నిష్పత్తిలో గుంపులుగా చెక్కబడిన ఆకృతులు వెలువడుతుంటాయి. మానవత్వం మానవత్వాతీత తత్వానికి అతిశయింపజేసి సగం ఉద్ధరించబడినప్పటికీ, మానవ ఉద్దేశ్యానికి, ఆలోచనకు, అనుభూతికి ఎల్లప్పుడూ యధార్థమై ఉన్నదే. నిజానికి సంబంధించిన జీర ఆదర్శ స్వరాలతో నిరంతరం లేవనెత్తబడినదై ఈ ప్రపంచ జీవితం పుష్కలంగా చిత్రితమైంది. కానీ దాని వెనుక ఉన్న ప్రపంచాల శక్తుల సచేతన ప్రభావానికి, సాన్నిధ్యానికి లోబడి ఉన్నది. కావ్యగాధకు సంబంధించిన విస్తారమైన నడకలలో, ఏకరీతినుండే భావనకు సంబంధించిన అవిరామంగా సాగిపోయే సుదీర్ఘ వరుస క్రమంచే ఒకే మొత్తంగా అయ్యింది. ఒక పురాణ కథనంలో కథ, పద్యం ఒక అవసరమైనట్లుండే, కథను నడిపే తీరు, కావ్యంలో ప్రధాన ఆసక్తి కలిగించే విషయం. ఇది ఒకేసారి అతి పెద్ద, అతి సూక్ష్మ కదలికలతో దానిలో విస్తారమూ, ప్రస్ఫుటమూనై వివరణలో కొట్టొచ్చినట్లు, ప్రభావం చూపేటట్లుగానై, శైలి నడక వేగంలో సదా సరళం, బలీయం, పౌరాణికం. అదే సమయంలో కథావస్తు రూపంలో అత్యంత ఆసక్తి కలిగిచేంది, ఒక కావ్యగాధగా చెప్పే పద్ధతిలో సుస్పష్టంగా ఉన్నా, అంతకంటే అది ఇంకా అధికమైన మరేదో భారతీయ జీవనం, సంస్కృతికి సంబంధించిన కేంద్రీయ భావనలు, ఆదర్శాలకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తూ ఉండే, ఒక విశిష్ట గాథ, ఇతిహాసం, ప్రధాన ఉద్దేశ్యం ధర్మం ఎడల భారతీయ భావన. ఇక్కడ సత్యం, వెలుగు, ఐక్యత అధిదేవతలకు చీకటి, విభజన, అసత్యం, శక్తులకు మధ్య పెనగులాట అనే ఊహ ఆధ్యాత్మికత, మతం, ఆంతరం నుండి బాహ్య మేధో, నైతిక, ప్రాణిక స్తరంలోనికి తీసుకురాబడింది.

ఇది కథకు సంబంధించిన రూపంలో ఒక వ్యక్తిగత, ఒక రాజకీయ పోరాటపు ద్వంద్వరూపాన్ని తీసుకుంటుంది. భారతీయ ధర్మపు మహనీయ నైతిక ఆదర్శాలకు నమూనాగా, ప్రతినిధులుగా మూర్తీభవించిన వారికీ అసురీ సంబంధ అహంకారం కలవారు, స్వసంకల్పాను సారం ప్రవర్తిస్తూ ధర్మాన్ని దురుపయోగం చేసే మూర్తిత్వాలకు మధ్య జరిగేది ఒక వ్యక్తిగత సంఘర్షణ.

రాజులు, ప్రభువంశాల దురాశాపూరిత తలబిరుసుతనం గల పాలనాధికారం బదులుగా, పోరు సలుపుతున్న జాతులను ఏకం చేసే ధర్మరాజ్యం లేక సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించి, దాని ఆధిపత్యాన్ని స్థిరతను, శాంతిని, న్యాయాన్ని ప్రతిష్టించడంతోఒక మానవీయ సామ్రాజ్యంగా ముగిసే అంతర్జాతీయ సంఘర్షణ, ఒక రాజకీయ సంఘర్షణ. ఇది దేవతలు - అసురులు, దేవుడు - రాక్షసుడు మధ్య సాగిన పురాతన పోరాటం. కానీ మానవ జీవితపరంగా చిత్రితమైంది.

CWSA 20 : 347 - 348

రామాయణం

రామాయణం, మహాభారతం వలె సారత: అదే రకమైన రచన; ఇది ప్రణాళిక పరంగా మరింత సరళం, మరింత సున్నితమైన ఆదర్శ స్వభావం, కవితా హాయినిచ్చే ఒక చక్కని మెరుపు, రంగులలో మరియు రంగు యొక్క మాత్రమే భిన్నంగా ఉంటుంది. చాలా ఎక్కువ చేర్పు ఉన్నప్పటికీ, కావ్యంలో ప్రధాన భాగం ఒకే చేతితో వ్రాయబడిందనేది స్పష్టం. అందువల్ల అది సంక్లిష్టమైనది ఏకరీతి జరిగిన నిర్మాణం అని ఎక్కువగా తెలుస్తూనే ఉంది. తాత్వికత తక్కువ, స్వచ్ఛమైన కవిత్వ మనస్సు ఎక్కువ, కళాకారుని పాత్ర ఎక్కువ, నిర్మించే వాని పాత్ర తక్కువ. మొత్తం కథ మొదటినుంచి చివరివరకు ఒక ముక్కలా ఉంటుంది. కథన స్రవంతి ఏ విధంగానూ, దారి తప్పటం అనేది లేదు. అదే సమయంలో ఒకే విధమైన విశాల దృష్టి వివరణలో, సూక్ష్మాంశ వివరణకు సంబంధించిన, ఎడతెగక నిలిచియున్న సంపదతో, భావనలో ఐతిహాసిక సంభ్రమాశ్చర్యాలు కలిగించే విస్తారమైన రెక్కలతో ఆకాశయానం సైతం ఇంకా అధికంగా అందులో ఉంది. కట్టడానికి గల శక్తి, బలమైన పనితనం, మహాభారత రచనా విధానం, భారతీయ భవన నిర్మాణాలలో ఒక కళను గుర్తుచేస్తుంది. దానిని చూపే విధానం భారతీయ

నిర్మాతల కళను గుర్తుచేస్తాయి. రామాయణ వైభవం స్థూల చిత్రణకు సంబంధించిన ఆత్మ విశ్వాసాన్ని, వర్ణాల సంపదను సూచిస్తుంది. అతి సూక్ష్మ విషయాలను ఆలంకారికంగా చిత్రించడంలో రామాయణం సాహిత్యపు, భారతీయ వర్ణ చిత్రాల నమూనా. పురాణ కవి ఇక్కడ ఇతిహాసాన్ని తన అంశంగా తీసుకొన్నాడు. ఇది పాత భారతీయ రాజవంశంతో ముడిపడి ఉన్న ఒక పురాతన కథ. ఇతిహాసం దానిని కల్పిత కథలు, జానపద కథల నుండి తీసుకొన్న వివరణలతో పూరించింది. మరింత సహృదయంతో ఉన్నత ఉద్దేశ్యానికి విశిష్టతను కలిగిన దానిగా తయారుచేసేందుకు సమస్తాన్నీ ఒక గొప్ప రూపంగా అతిశయింపజేసింది. మహాభారతంలోని విషయమే ఇందులోనూ ఉన్నది. భూమి జీవనంలో రాక్షసిక శక్తులతో దైవశక్తుల వైరం. కానీ మరింత పూర్తిగా ఆదర్శ రూపాల్లో అది జరిగింది. స్పష్టంగా సహజాతీత పరిమాణాలలో మంచి చెడు రెండింటినీ ఊహాత్మకంగా మానవ నడవడికలో పెంచడం జరిగింది. మనిషి పాత్ర ఒక వైపు, ఆదర్శవంతమైన పౌరుషం, ధర్మం, నైతిక క్రమం యొక్క దైవిక సౌందర్యం, ధర్మంపై స్థాపించబడిన నాగరికత, దయ, సామరస్యం, మాధుర్యం యొక్క ఏకైక బలమైన ఆకర్షణతో అందించబడిన నైతిక ఆదర్శం యొక్క ఔన్నత్యాన్ని వాస్తవం చేసుకోవడం మరోవైపు క్రూరమైన, అరాచకమైన, మానవాతీత అహంకారం స్వీయ సంకల్పం, ఉల్లాసపూరితమైన హింస యొక్క దాదాపు నిరాకార శక్తులు, మానసికస్వభావం, మూర్తీభవించిన రెండు భావనలు, శక్తులు సంఘర్షణకు లోనయ్యేటట్లు చేయబడి, రాక్షస మానవునిపై దివ్య మానవుడు విజయం పొందే నిర్ణయాత్మక పరిష్కారానికి దారితీస్తాయి. భావన ఏకైక స్వచ్ఛతను, ఆకృతుల స్థూలాకారం, ప్రాతినిధ్యం వహించే క్రియాశక్తిని, నివేదనను, విశిష్టతను మానవీయం చేయడానికి సరిపోయేంత చిత్తవృత్తి రంగం విశిష్టతను తగ్గించి వేసే సమస్త సంక్లిష్టత, ఛాయ విడచివేయడం జరిగింది. మన జీవితం వెనుక ఉన్న అపారమైన శక్తులను కవి అద్భుతమైన ఇతిహాస దృశ్యాలు, గొప్ప రాచవీధిగల నగరం, పర్వతాలు సాగరాలు, అడవి, నిర్జన ప్రదేశాలను మనం ఎరిగేటట్లు చేస్తాడు. ప్రపంచం మొత్తం అతని కావ్య దృశ్యం, విషయము. మానవునికి చెందిన మొత్తం దైవిక, రాక్షసిక, శక్యతగా కొన్ని గొప్ప లేదా భయంకరమైన ఆకృతులలో చిత్రీకరించినట్లు

మనకు అనిపించేలా చేస్తాడు. భారతదేశ నైతిక, సౌందర్యాత్మిక మానసం ఇక్కడ తమను తాము ఒక సామరస్య పూర్వకమైన ఐక్యతలో సంలీనం చేసుకొన్నాయి. స్వీయ-వ్యక్తీకరణకు సంబంధించిన అపూర్వమైన స్వచ్ఛమైన విస్తృతతను, అందాన్ని చేరుకున్నాయి. రామాయణం భారతీయ భావనాశక్తికి అత్యున్నతమైన సున్నితత్వంతో కూడిన మానవీయ ఆదర్శాలకు రూపం, బలం, ధైర్యం, సౌమ్యత, స్వచ్ఛత, విశ్వసనీయత, ఆత్మత్యాగాన్ని దానికి సుపరిచితమైన, అత్యంత సామరస్యమైన రూపాలలో భావోద్వేగం మరియు సౌందర్యాత్మిక స్పృహను ఆకర్షించేలా రంగులద్దింది. తిరస్కరణీయ నిష్ఫలనన్నింటినీ తొలగించిన నీతులు ఒకవైపు లేక మరొకవైపు కేవల సర్వసామాన్యత, జీవితానికి సంబంధించిన సాధారణ విషయాలకు, దాంపత్యం సంతానం, మాతృ సోదర భావాలకు, అనుభూతులకు, ఒక కొంత ఉన్నత దివ్యతను కట్టబెట్టింది. నాయకుని భావన విద్యుక్త ధర్మం, అనుచరుని, సామంతుని ప్రభుభక్తి, గొప్ప వారి, మామూలు మనిషి సత్యసంధత, యోగ్యత, నైతిక విషయాలకు ఒక మరింత అంతరాత్మిక అర్థానికి సంబంధించిన దానిని, దాని ఆదర్శదృక్పథాల వర్ణఛాయల మేళవింపుతో అందం వచ్చేటట్లు చేసింది. వాల్మీకి పని భారతదేశం యొక్క సాంస్కృతిక మానసం మూసలో పోసి దాదాపుగా అగణనీయ శక్తికి ఒక మాధ్యమం. ఎంతో దివ్యమైనవిగా కలకాలం నిలిచే ఆరాధనా వ్యవస్థకు, పూజకు లక్ష్యాలుగా తయారయ్యేటటువంటి ఒక సత్యతా, వివేకోదయంతో ఎంతో దివ్యంగా రాముడు సీత రూపాలలా ప్రేమించబడాలని, అనుకరించ బడాలని భారతదేశ మనసు ముందు అది పెట్టింది. లేదా దాని నైతిక ఆదర్శాలకు, సజీవ మానవ ప్రతిరూపాలుగా హనుమంతుడు, లక్ష్మణుడు, భరతుడులను నిలిపింది. ఇది జాతీయ శీలంలో అత్యుత్తమమైన, మధురాతిమధురమైన వాటిని చక్కదిద్దింది. దానిలో చక్కటి సున్నితమైన వైనప్పటికీ, దృఢమైన ఆత్మానురాగాలను ప్రేరేపించింది, స్థిరపరిచింది. మామూలు బాహ్య సుగుణం, నడవడిక కన్న ఎంతో విలువైన, మరింత సున్నిత చిత్తవృత్తుల మానవజాతికి సంబంధించిన దాని, జాతీయ శీలంతో ప్రేరేపించింది, స్థిరపరిచింది. CWSA 20 : 349 - 351

గురువు : భారతీయ మనస్సుకు కీలకం

భారతీయ మనసు ప్రధాన బీగం ఆధ్యాత్మికత. అనంతత్వ భావన దానికి పుట్టుకతో వచ్చినది. దాని బాహ్యరూపురేఖలు కేవల వెలుగులో జీవితాన్ని సరిగా చూడలేము, దాని కేవల శక్తిలో పరిపూర్ణంగా జీవించలేము అని ఆది నుండి భారతదేశం ఎరిగే ఉంది. ఆమె హేతువాద కాలాల్లో, అజ్ఞానం పెరిగిపోయిన కాలాల్లో సైతం ఆ అంతర్దృష్టి నామె కోల్పోలేదు. పదార్థ ధర్మాలు, క్రియాశక్తుల మహనీయతల నామె ఎరుగు. భౌతిక విజ్ఞాన శాస్త్రాల ప్రాధాన్యతలపై ఆమెకు నిశిత దృక్కు ఉంది. సాధారణ జీవన కళలను ఎలా వ్యవస్థీకరించవచ్చో ఆమెకు తెలుసు. కాని, అతి-భౌతికంతో సరైన సంబంధం పెట్టుకొని ఉండనంతవరకు భౌతికం తన పూర్తి అర్థాన్ని తెలుసుకోలేదని లేక పొందలేదని ఆమె దర్శించింది. విశ్వ సంక్లిష్టతను, వర్తమాన మానవ పరిభాషలో వివరించలేమనీ, లేక ఉపరితలాన్ని మాత్రమే చూడగల అతని దృష్టి చూడలేదనీ, వెనుకగా ఇతర శక్తులున్నాయనీ, మనిషిలోనే ఇతర శక్తులున్నాయనీ, వాటిని గురించి మామూలుగా అతనికేమీ తెలియదనీ, తనలో అతి చిన్న భాగాన్ని గురించి మాత్రమే అతనికి తెలుసునని, దృగ్గోచరమయ్యే దాని చుట్టూ అగోచరమైనది ఇంద్రియాలతో గ్రహించగలిగినదాని వెనుక అతీంద్రియ గ్రాహ్యమైనది, సాంతత గలిగిన దాని చుట్టూ అనంతత సైతం ఆవరించి ఉన్నదనేది ఆమె దర్శించింది కూడా. మనిషికి తనను తానధిగమించగల శక్తి ఉన్నదనీ, ఇప్పుడతడున్న స్థితి కంటే తాను మరేదోగా, సంపూర్ణంగా, మహోన్నతుడుగా తయారు కాగలడనీ కూడా ఆమె దర్శించింది - ఈ మధ్యనే యూరపులో ఆ సత్యాలను దర్శించడం ఆరంభమైంది, అయినా అది ఈనాడు కూడా దాని సర్వసామాన్య మేధస్సుకు చాలా గొప్పవన్నట్లే కన్పిస్తున్నాయి. మనిషికావల చాలా పెద్ద సంఖ్యలోనే దేవతలను, దేవతలకావల భగవంతుని, భగవంతునికావల అనిర్వచనీయ శాశ్వతత్వాన్ని దర్శించింది. మన జీవితానికావల జీవన అంతస్తులు, మన ప్రస్తుత మనస్సుకావల మనసు అంతస్తులు, వీటిపైన ఆమె అధ్యాత్మ వైభవాలను దర్శించింది. భయమంటే లేక అల్పత్వమంటే, ఆధ్యాత్మిక లేక మేధోపరమైన నైతిక లేక ప్రాణిక ధైర్యం నుండీ కుంచించుకు పోని ఆమె అంత:స్ఫూర్తికి సంబంధించిన ప్రశాంత సాహసంతో, అతడు తన సంకల్పానికి, జ్ఞానానికి శిక్షణ ఇస్తే వీటిలో అతను సాధించలేనిది ఏ

ఒక్కటీ లేదని ఆమె ప్రకటించింది. మనసుకు గల ఈ అంతస్తులను జయించి, అధ్యాత్మ కాగలడు, ఒక దేవత కాగలడు, భగవంతునితో ఒకటి కాగలడు, అనిర్వచనీయ బ్రహ్మమూ కాగలడు. ఆమె మనసును, వర్గీకరించిన లేక విశ్లేషించిన తార్కిక ఆచరణా విధానంతో, విజ్ఞానశాస్త్రం, వ్యవస్థీకృతమైన క్రమ విధానపు స్పృహతో, మార్గాన్ని కనుగొని వెంటనే సమాయత్తమైంది. అందుచేత ఈ అంతర్దృష్టి, అభ్యాస సుదీర్ఘ కాలాల నుండి ఆమెలో ఆమె ఆధ్యాత్మికత, శక్తివంతమైన అంతరాత్మికధోరణి, అనంతంతో తలపడి దానిని స్వాధీనం చేసుకోవడమనే గొప్ప తపన, ఉన్మూలించనలవిగాని మతపరమైన స్పృహ, ఆమె ఆదర్శవాదం, ఆమె యోగ, ఆమె కళలు, ఆమె తాత్త్వికతలు ఆమెలో జీర్ణమైపోయి ఉన్నాయి.

CWSA 20 : 6 - 7

బలమైన మేధస్సు

కాని ఈ సర్వోన్నత ఆధ్యాత్మికత, జీవితం, సృజనకు సంబంధించిన ఊర్జం, జీవనానందాల ఈ సుసంపన్న సౌభాగ్యం అంతా కలిసినా, గతంలోని భారతదేశ ఆత్మ కాలేవు. ఒక వినీల అనంతత్వ ఆకాశాల క్రింది ఉష్ణమండల వృక్ష సంపదకు సంబంధించిన దిగ్భ్రాంతి కలిగించే వైభవం కాదది. అటువంటి సౌభాగ్యానికలవాటు పడిలేని కనులకు మాత్రమే, సంపన్న జీవన రూపాలతో క్రిక్కిరిసిన స్థలంలో, అధికత్వపు విలాసవంత అపక్రమత లేక స్వేచ్ఛాయుతంగా ఉండేందుకు పరిమితిని విధించుకొనకుండటం, స్పష్టమైన సమతుల్యత లేకపోవడం, ప్రణాళిక ప్రకారం ఆలోచించక పోవడం అనేది ఉన్నట్లు కన్పిస్తాయి. ఎందుచేతనంటే ప్రాచీన భారతీయ ఆత్మ మూడవ శక్తి ఏకకాలంలో కఠినమూ, సంపన్నమూ, దృఢమూ, సూక్ష్మమూ, శక్తివంతమూ, సున్నితమూ, సూత్రరీత్యా అతి ప్రమాణమూ, వివరణలో జిజ్ఞాస కల ఒక బలమైన మేధస్సు - దాని ప్రధాన ప్రేరణ క్రమబద్ధత, సక్రమ ఏర్పాటు కాని అది వస్తువుల ఆంతరిక ధర్మం, సత్యం కోసం అన్వేషణ, దానిని సదా ధర్మ పరాయణతతో ఆచరించే సాధ్యతను దృష్టిలో ఉంచు అన్వేషణ మీద స్థాపితమైంది. భారతదేశం అన్నింటినీ మించి ధర్మ, శాస్త్రం, కల దేశం. ఆమె ఆంతర సత్యం కోసం ప్రతి మానవ లేక విశ్వ సంబంధ కార్యకలాపపు ధర్మం కోసం వెదుకులాడింది. దానిని కనుగొని

జీవితానికి సంబంధించిన వాస్తవం నియమం రూపంలో దాని అన్వయ ఏర్పాటుకు సంబంధించిన సవివరమైన నిబంధనల రూపమివ్వడానికి ఆమె శ్రమించింది.

CWSA 20 : 8 - 9

రెండు ఆదర్శాలు

మానవాత్మ తనను తాను ధృవీకరించుకొనే ఔన్నత్యాన్ని, స్వేచ్ఛ, ఆధిపత్యం, స్వాధీనతలకు సంబంధించిన దాని తృష్ణను గూడా భారతీయ మనస్సు తన ఆదర్శాలలో చేర్చుకొంది. తనను తాను ప్రక్షాళన లేక పరిత్యజించడాన్ని పరాధీనతను, లోబడడాన్ని, ఆత్మార్పణల ఔన్నత్యాన్ని కూడా భారతీయ మనస్సు తన ఆదర్శాలలో చేర్చింది. జీవితంలో సుసంపన్నంగా జీవితాన్ని గడుపడం, పేదరిక ఆదర్శాన్ని, రాజభోగపు చివరి వరకూ, ఎటువంటి ఆచ్ఛాదనలు లేని సంతృప్తి చివరి వరకూ అనుభవించడమనే ఆదర్శాన్ని నిలిపింది. తను బాగా ఇష్టపడిన స్వకీయ భావనలు, స్థిరపడిపోయిన జీవన అలవాట్లచేత అంధంగాకుండా ఉంచేందుకు, దాని అంతఃస్ఫురణలు, బాగా స్పష్టంగానూ, ధైర్యమైనవిగానూ ఉండేవి. సాంఘిక వ్యవస్థకు ఒక చిహ్నంగా ఏకరీతిని సాగే వర్ణవ్యవస్థను ఆమె అంగీకరించినా, ఆ వర్ణ-తత్త్వం మరచిపో తగినదని, మానవ అంతరాత్మ, మానవ మనసు వర్ణానికతీతమైనవని పూర్తిగా ఎన్నడూ మరువలేదు. ఎందుకనంటే అత్యంత అధమ మానవునిలో సైతం అధిష్టాన భగవంతుడిని, నారాయణుడిని దర్శించింది. అదిభేదాన్ని ఒత్తి చెప్పడం, వాటిపై దృష్టిసారించి, సమస్త భేదాలను తిరస్కరించడానికే. చివరకు రాచరిక సిద్ధాంతం గొప్పదని చెప్పేందుకు, రాజు భగవంతుడు అని ప్రకటించడానికి, రాజకీయ అవసరాలు, పరిస్థితులు బలవంత పెట్టడమనేది, అదివరకు గల గణతంత్ర నగర ప్రభుత్వాల, స్వతంత్ర సంయుక్త రాష్ట్రాల వ్యవస్థను రద్దుచేసి, కేంద్రం నుండి దూరంగా పోయే వైఖరికి అనుకూల్యమైనదే అవుతుంది. అందువల్ల అది ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థను అభివృద్ధి చేయలేకపోయినప్పటికీ, దానికి ప్రజాస్వామ్య భావన ఉంది. దానినది పల్లెలోనూ, సమితులలోనూ, పురపాలక సంఘాలలోనూ, స్వయంగా వర్ణవ్యవస్థలోనూ, అమలుచేసింది. అది మొదట ప్రజలలో ఒక దివ్యత్వాన్ని ధృవీకరించింది. ఆ పిదప ఆతని అధికార

మహోన్నత దశలో "ఓ రాజా, మూర్తీభవించిన ప్రజాసామాన్య సేవక ప్రధానుడవు" అని గొంతెత్తి చాటింది. స్వర్ణయుగమంటే దాని భావన స్వేచ్ఛాయుతమైన ఆధ్యాత్మిక అరాచకం. ఇంద్రియ సంబంధ జీవితాన్ని, దాని భోగాలను సుదీర్ఘ కాలంపాటు లోతులను తరచి చూడకుండా దాని ఆధ్యాత్మిక తీవ్రవాదం నివారించలేకపోయింది. అక్కడ కూడా అది ఇంద్రియ విషయ సంబంధ అనుభవాల సూక్ష్మతలు, లోతులు, తీవ్రతల అత్యంత సుసమృద్ధతనే కాంక్షించింది. కాని గమనించవలసిన విషయం, అత్యంత వ్యతిరేక చరమ లక్ష్యాలకైన ఈ అన్వేషణ, అస్తవ్యస్థ స్థితిని కలుగచేయలేదు. దాని అత్యంత ఆనందవాద కాలం కూడా ఒకప్పుడు ఒకటికన్న మించి అనేకసార్లు పుట్టుకొచ్చిన విశృంఖల అవినీతి లాంటిది పుట్టుకురాలేదు. ఎందుకనంటే భారతీయ మనసు ఆధ్యాత్మికమూ, నైతికమూ అయినది మాత్రమే కాక, మేధోవంతమైనది, కళాత్మకమైనది. బుద్ధి నియమం, సౌందర్యలయ, అస్తవ్యవస్థతత్వానికి వ్యతిరేకమైనవి. ప్రతిదాని చిట్టచివరి దశలో భారతీయ తత్త్వం, ఆ అంత్యదశ నియమంలోను అన్వయింప జేయడంలో ఒక ధర్మం కోసం, ఒక ప్రమాణం కోసం, ఒక నిర్మాణం కోసం వెదుకులాడుతుంది. అదలా ఉంచి, చిట్టచివరి దశలను తట్టడం, అంతకంటె మరింతగా తన శీలంలో సహజంగా భాగమైపోయిన శీలంచే సమతుల్యం చేయబడింది. ఆ శీలం, సమన్వయాత్మక ధోరణి, అలా ప్రతి ప్రేరకాన్ని దాని చిట్టచివరి సంభవత వరకూ నెట్టుకుంటూ వెళ్ళిన భారతీయ మనస్సు అది సముపార్జించిన జ్ఞానాన్ని, కర్మ, ఆచారాలతో ఎంతోకొంత విలీనం చేసి తత్ఫలితంగా సమరసతను, సమతుల్యతను సాధించడం వైపు చూపు మళ్ళించింది. ఆత్మ- పరిమితీకరణచే గ్రీకులు చేరుకొన్న సంతులనం, లయలను, తన మేధో పరిజ్ఞానంతో, నైతిక, సౌందర్యారాధన పద్ధతులతో, దాని మనసు, జీవితాల సమన్వయాత్మక ప్రేరణల ద్వారా చేరింది.

CWSA 20 : 11 - 12

స్వధర్మ, స్వరాట్, సామ్రాట్

తన అంతరంగంలోనే జీవనం చేసేవాడు విశ్వాన్ని అందుకోగలడు. విశ్వంలో లీనం కాగలడు. అట్టివాడు స్వతంత్రుడు, స్వానుభవం కల స్వయం

చోదకుడు. అతడే సామ్రాట్టు! తన ప్రపంచాన్ని తానే రూపొందించుకోగలడు. అతడు ఆత్మానుబంధంతో ఎదగగలడు. ఈ నిజాన్నే మన అభివృద్ధి మనకు నేర్పగల పాఠం! ప్రాచీన భారత విజ్ఞానం మనకు అందించిన 'సనాతన ధర్మం' ఇదే.

మనలోని అంతరంగ న్యాయం మనకు నిర్దేశించింది స్వధర్మమే. ఇదే ప్రాథమిక అవసరం. ఇది లేకపోతే జీవితము కకావికలమే! అవసరం మేరకు కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించకపోతే మిగిలేది నిరాశే. దాని వలన అసమర్థత, బలహీనత, మానసిక దౌర్బల్యానికి దారితీస్తాయి. ఇక మన చుట్టూ ఉన్న శక్తులు మనలను పీడిస్తాయి. అవి మనపై ఆధిపత్యం సంపాదిస్తాయి. జ్ఞానంతో వాటిని సక్రమంగా నిర్వహణ చేయకపోయినా, మన ప్రమేయం లేకుండా మన అంతర్గత శక్తులు మౌనంగా ఉన్నా, మనకు మానసిక వైకల్యము సంభవించి బలం క్షీణిస్తుంది. ఆ విధంగా జీవితం నిరుపయోగం అవుతుంది. దృఢత్వం లేకపోతే జీవితంలో సమన్వయం నశిస్తుంది. క్రమంగా అది వ్యతిరేకతకు, పోరాటానికి, దారితీస్తుంది. అయినప్పటికీ, భౌతిక శక్తులు తగిన ప్రేరణ పొంది, సహాయకారులుగా అవతరించగలవు!

CWSA 20 : 49

ఛాందస ముక్త, సమీకృత మత సిద్ధాంతము :

మూల సిద్ధాంతాలను ఆకళింపు చేసుకుంటేనే హైందవం యొక్క ఆచార వ్యవహారాలు, పూజా పునస్కారాలు, ఆరాధనా విధానం అర్థం అవుతాయి. మన విధానంలో ఛాందస భావాలు ఉండవు. దుస్సాంప్రదాయాలు ఉండవు. ఈ విధానం ఏకాత్మతా భావం నుండి రూపుదిద్దుకుంది. ఇందులో క్రైస్తవ, మహ్మదీయ భావాలకు కూడా సమాన గౌరవం ఉన్నది. ఇది ఏ మతాన్నయినా తనలో ఇముడ్చుకోగలదు. ఇందులో ఉన్నదంతా భౌతికాతీత అనంత విశ్వంపై విశ్వాసం మాత్రమే! ఆ అనుకూలతే ఈ మతం యొక్క ఆంతరంగిక విశ్వాసం.

మతం కేవలం కొంతమంది మతాధికారులు నమ్మకాలకు మాత్రమే సంబంధించినది కాదు. అది మానవాళికంతటికి చెందినది. దానికి కేవలము సహేతుక, ఇంద్రియాతీత శక్తులతో సంబంధం ఉంటే చాలదు. జీవితావసరాలన్నిటితోనూ సంబంధం ఉండాలి. అంతరంగ మానసానికి

చెందిన సహజాతాలతోనూ, మనోభావాలతోనూ దానికి అనుబంధం ఉండాలి. మతం మానవుల హేతుబద్ధత కంటే ఉన్నతమైన ఆధ్యాత్మిక సత్యం వైపు పయనించాలి. ఆ మార్గంలో అది హేతుబద్ధతను స్వీకరించవచ్చు. కాని అది సంక్లిష్టమైన మానవ ప్రకృతిని దాటి దైవం దిశగా పయనించటానికి దోహదపడాలి. యథాతథ ప్రాపంచిక ఉనికిని ఆధ్యాత్మికం చేయాలి. ఇది మానవ ప్రకృతికి అనుకూలమైన విధానంలోనే జరగాలి; అర్థంకాని సంక్లిష్ట విధానం కాకూడదు. ఇదే హిందూమత నిజమైన లక్ష్యం. కాని, కొందరు ఈ మార్గాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకోలేదు. కొందరికి ఇది నిర్హేతుకంగా తోచింది. యూరోపియన్లు దీనిని అపార్థం చేసుకొని తిరస్కరించారు. వారికి హేతుబద్ధతే ముఖ్యం; అంతర్గత పరమాత్మ అనే మహాసముద్రంలో అతడొక కెరటం. అతని దివ్య జ్యోతి యొక్క అగ్నికీల ఉద్భవించింది అనంత భావాతీతస్థితినుండి. తాను ఆరాధించే దైవస్వరూపం తనలోనే కలిగియున్నవాడు. అతడు అతీతుడు. తనలో జంతుస్వభావం అంతర్గతంగా ఉన్నా, అది అతని అసలు ఉనికి కానే కాదు. అది అతని నిజస్వభావం కూడా కాదు. అతని అంతరాళంలో ఉన్న సత్యం మాత్రం దైవస్వరూపమే. అది దివ్యతేజఃపుంజపు విస్ఫులింగము. దానిని అన్వేషించి తన సాధన ద్వారా బహిర్గతం చేయటం కేవలం అతనికే సాధ్యం. అటువంటి ఆధ్యాత్మిక శక్తి మానవునికే ఉంటుంది. ఇతర జీవులకు ఇది అసాధ్యం. భారతీయ సంస్కృతి దీనిని చక్కగా గుర్తించింది.

పూర్తిగా పరిణతి చెందని మానవత్వం నుండి అందరూ బయటపడలేరు. కాని తనలోని దివ్యత్వాన్ని పాక్షికంగానైనా వికసింపజేసికోవటం కొందరికి సాధ్యమే. కొంత పరిణతి చెందిన పాక్షిక మనసు విశ్వచేతనను సమీపించగలదు. దివ్యత్వాన్ని సంతరించుకోగలదు. దైవంలో ఐక్యం కాగలదు. విశ్వాతీతమైన శాశ్వత ఆనందంలో ఓలలాడగలదు. అటువంటి వారి శక్తి చలన శీలమై అతీత జ్యోతిలా వెలుగొందుతుంది. కేవలం అహం పరిధిలోనే ముడుచుకొని యుండుట అనంత పరిపూర్ణత కాజాలదు. మానవుడు 'విశ్వాత్మ' కావాలి. అందరిలో కలిసిపోవాలి; ఏకం కావాలి. అదే మానవాళి లక్ష్యం.

రెండు ప్రముఖ మార్గాలు :

భారతీయత ముఖ్యంగా రెండు విషయాలపై కేంద్రీకరిస్తుంది. జీవిత నిర్వహణలోనూ, ఆధ్యాత్మికతలోనూ ఇది ఇంతే. మొదటిది మన ఉనికి పరిణామం చెందాలంటే భావంకాదు. హిందూ భావాలను హేతుబద్ధతతో పరిశుద్ధం చేయాలని ప్రయత్నించారు కూడా! కాని, వారికి హైందవ అంత:సత్యం అర్థం కాలేదు. ఇటువంటి 'సంస్కరణ' ఐరోపా దేశంలో ఎటువంటి ఫలితాలను ఇచ్చిందో మనకు అవగతమే. ఆ విధంగా వారి మతం క్రమంగా బలహీనపడి మృగ్యమైపోయింది. "వైద్యం చేయించడం వలన రోగి మరణించాడు" అన్నట్లు అయింది. వైద్యం లేకపోయినా అతడు జీవించే వాడేమో!

CWSA 20 : 147 - 148 — *శ్రీ అరవిందులు*

మానవ భావన :

వేదాంతంలో గాని, పూర్వ ఋషులు గాని భారతీయులు పాశ్చాత్యులకంటే ఉన్నతమైన గౌరవ స్థానం మానవునకు ఇచ్చారు. పాశ్చాత్యుల దృష్టిలో మానవుడు తాత్కాలిక జీవి మాత్రమే. అతడు దైవ ఇచ్ఛానుసారం సృష్టించబడిన అభివ్యక్తి. అసాధ్యమైన పరిస్థితులలో జీవయాత్ర సాగిస్తూ, దైవ సాన్నిధ్యాన్ని చేరుకోగల బాటసారి. అట్టివాడు నరకకూపంలోని అగ్నికి ఆహుతి కావటానికి కాని, మరే ఉపద్రవానికి కాని సిద్ధంగా ఉండాలి. అదే సమయంలో తన విచక్షణా జ్ఞానము, పట్టుదల వలన ప్రయత్నించి ఈ బాధలనుండి బయటపడవచ్చు; ప్రకాశవంతమైన స్థితిని చేరుకోవచ్చు.

కాని, భారతీయ భావన దీనికి కూడా మించినదై ఉంటుంది. దాని ప్రకారం దైవం, లేక సృష్టికర్త వలన సృజింపబడిన మానవుడు ఆత్మస్వరూపుడు. కర్మ పాశానికి బద్ధుడైన మానవుడు పరమాత్మ స్వరూపుడుగా ఎదగవచ్చు. అందువలన మానవుడు దైవస్వరూపుడే! 'కొన్ని మజిలీలను' దాటవలసి రావటం, ఆ ప్రయాణంలో కొన్నిసార్లు అదాటున దూకవలసి వస్తుంది. కాని సర్వసాధారణంగా మనం దానిని సహజమైనదని పేర్కొనవచ్చు. అది క్రమబద్ధమైన పురోగతి. జీవితం ఎప్పుడూ సంక్లిష్టమైనదే. మానవ లక్షణమూ అంతే ప్రతి జన్మలోనూ ఏదో ఒక క్లిష్టతను ఎదుర్కొని

CWSA 20 : 154 - 155

దానిని సరియైన విధంగా తీర్చిదిద్ది, మొదటగా మానవుని సహజమైన సంక్లిష్టతను అర్థం చేసుకొని దానిని క్రమంగా చక్కబరచాలి. ఆరంభం లోని గతిశక్తి జన్మసహజమైన 'అహం'ను అభివృద్ధి చేస్తూనే ఉంటుంది. స్వార్థ ప్రయోజనమూ, ఇంద్రియానందమూ, అనేక ఆకాంక్షలూ మానవుని ప్రాథమిక ప్రేరణలే. అర్థ, కామములు సహజమే. భారతీయ సంస్కృతి దీనిని బాగా గ్రహించింది. వీటిని త్రోసిరాజనడం కంటే క్రమబద్ధం చేయటమే ఉత్తమమైనదని మన తత్త్వవేత్తలు గ్రహించారు. అదే సమయంలో అహంకార బంధుర జీవితాన్ని కూడా ప్రేమించి అర్థవంతంగా, ప్రయోజనకరంగా కొనసాగించవలసిందే! అహాన్ని తిరస్కరించటం కంటె క్రమబద్ధీకరించి ఫలవంతం చేయటమే ప్రయోజనకారి. నిరంకుశ సంవేదనలను బలవంతంగా శాంతింపజేయుటం గాని, పైశాచికానందాన్ని పొందటానికి గాని ప్రయత్నించకూడదు. ఆ విధంగా మాత్రమే అది పరిపూర్ణత్వం చెంది ఉన్నత ఆధ్యాత్మికానందంగా పరిణామం చెందగలదు. అంతర్గతంలో గాని, బహిర్గతంలో కాని అరాచకత్వం ఎన్నటికీ ధర్మం కాజాలదు. దురాశ, స్వార్థప్రయోజనము, ఉద్రేకము, ఇంద్రియా నందము ఎప్పటికీ కోరకూడదు. భౌతిక ఆకర్షణలే పాశ్చాత్యపు నాగరికతకు తూకపురాళ్ళుగా మారి దాన్ని భౌతిక సుఖాలకు పరిమితం చేశారు. ఇది ఆధ్యాత్మికతకు వ్యతిరేకమైనది. ఆ భావన వలననే 'ప్రాకృతిక' సిద్ధాంతం ఆవిర్భవించింది. ఇదే క్రైస్తవానికి పూర్వం ఉన్న "పెగానిజం". భారతీయ భావన... దీనికి భిన్నమైనది. అది ఆధ్యాత్మిక భావన.

CWSA 20 : 161 - 162

ధర్మము, నీతి సూత్రాలు :

అనంతం, భావన తర్వాత ధర్మం, భావన దాని ప్రధాన స్వరం, అధ్యాత్మ తరువాత ధర్మం, భావన దాని జీవన పునాది. బోధన, ఆదేశం, కథ, కళాసృజనలలాంటి ఆకృతుల రూపాల ఉదాహరణలతో, తన అత్యంత ఆదర్శ, ప్రగాఢ రూపంలో వత్తిడి చేయని నైతిక భావనయేఒక్కటీ లేదు. సత్యం, హుందాతనం, సత్యసంధత, విధేయత, ధైర్యం, పవిత్రత, ప్రేమ, తమాయించుకొనే శక్తి, ఆత్మ త్యాగం, అపకారం చేయకుండడం, క్షమాగుణాన్ని కలిగి ఉండడం, అనుకంప, దానశీలత, పరోపకారత, అనేవి దాని సర్వసామాన్య ఆలోచనా విషయాలు, దాని దృష్టిలో సరియైన మానవ జీవన అసలు భ్రమయే అవి, మానవ ధర్మసారం, తన ఉన్నత, ఉదాత్త, నైతికతతో బౌద్ధమతము, ఆత్మ-విజయానికి సంబంధించిన కఠిన ఆదర్శంతో జైనమతం, ధర్మానికి సంబంధించిన సకల పార్శ్వముల అద్భుతమైన ఉదాహరణలతో హిందూమతం, ఏ మతానికన్నా లేక వ్యవస్థకన్నా సంబంధించిన నైతిక బోధన, ఆచరణకన్నా తక్కువవి కావు. విశేషించి ఉన్నతోన్నత శ్రేణికి చెందినవి, బలీయమైన ప్రభావం చూపిన శక్తి కలవి. పురాతన కాలంలో ఈ సుగుణాలను ఆచరించారని ఋజువు చేయడానికి ఆంతరంగిక, విదేశీ అంశాలు సమృద్ధిగా ఉన్నాయి. కాలం గడిచేకొద్దీ ఎంతగా దిగజారిపోయినప్పటికీ స్వేచ్ఛామయ నేలపై మాత్రమే తమ అత్యంత పూర్ణశక్తిలో బాగా వర్థిల్లగల మగటిమి లక్షణాలు కొంత డీలా పడిపోయినప్పటికీ చెప్పుకోదగినంతగా ఇంకా వాటి ముద్ర మిగిలేఉంది. భారతీయ తత్త్వ శాస్త్రం ముక్తి మార్గం కర్మలలోకన్నా అధికంగా, జ్ఞానంలో ఉన్నదని నొక్కిచెప్తున్నదని పొరపడిన క్రైస్తవం వైపు మొగ్గిన ఆంగ్ల పండితమ్మన్యుల మనసులలో అందుకు విరుద్ధమైన ఒక ఇతిహాసం ఆరంభమైంది. ఒక పరిశుద్ధ సాత్విక మనస్సు జీవనం, దివ్యజ్ఞానం మొదటి మెట్టు అని భారతీయ ఆధ్యాత్మిక అన్వేషకుల కందరికీ బాగా తెలిసిన నియమ అర్థాన్ని వారు గుర్తించినట్లు లేక గ్రహించినట్లు లేదు - దుష్కర్మలు చేయువారు నన్ను కనుగొనలేరు, అని గీత చెప్తున్నది. సత్యాన్ని గురించిన

జ్ఞానం అంటే భారతీయ మనసుకు, మేధోపరమైన ఆమోదం కాదు, లేక గుర్తింపు కాదు, కాని, పరమాత్మ సత్యాన్ననుసరించే ఒక నూతన చేతన, ఒక జీవనం అనేదాన్ని వాళ్ళు గ్రహించలేకపోయారు. పశ్చిమ దేశాల మనస్సుకు నైతికత అంటే చాలావరకు బాహ్య ప్రవర్తన మాత్రమే. కానీ భారతీయ మనస్సుకు బాహ్య నడవడిక ఆత్మస్థితికి సంబంధించిన ఒక వ్యక్తీకరణ, ఒక చిహ్నము మాత్రమే. హిందూమతమే లెక్కలేనన్ని ధర్మాదేశాలను పరిశీలన కోసం యదాలాపంగా మాత్రమే గుదిగ్రుచ్చింది. నైతిక ధర్మాల పట్టికనొక దానిని తయారుచేసింది. ఒక ఆధ్యాత్మిక లేక మనసుకు సంబంధించిన నైతిక పరిశుద్ధతను ఇంకా లోతుగా, అది ఆధ్యాత్మిక నైతిక శుద్ధమనస్సును కర్మను, ఒక బాహ్యసూచికగా మరింత గట్టిగా నిర్దేశించింది. చాలా గట్టిగా బలోపేతంగా "నీవు చంపొద్దు" అని నొక్కి చెప్తుంది. 'నీవు ద్వేషించకు, దురాశ కోపము, దుర్మార్గాలకు లొంగొద్దు" ఏలన హతమార్చడానికి మూలకారణాలను హెచ్చరించింది. హిందూమతం సాపేక్ష ప్రమాణాలను అంగీకరిస్తుంది. అది యూరోపియన్ల అవగాహనకు అతి కష్టము, అసాధ్యమైన జ్ఞానం. దాని ధర్మాలన్నింటి కన్న ఉన్నతోన్నతమైనది అహింస. అహింసో పరమో ధర్మః. ఐనప్పటికీ ఒక యోధునిపై దానినొక భౌతిక నియమంగా విధించదు. కాని దయను, కరుణను, యోధుడు కాని వాని యెడల బలహీనుని, నిరాయుధుని, తనచే ఓడింపబడిన వానిని, ఖైదీని, గాయపడిన వానిని, పారిపోయేవాడిని, గౌరవించడాన్ని అతనినుండి అభ్యర్థిస్తుంది. ఆ విధంగా చేయడం చేత సకల జీవనానికి ఒకే విధమైన అతి పరిపూర్ణుని, ఆచరణయోగ్యం కాని నియమాన్ని విధించకుండా తప్పించుకొంటుంది.

CWSA 20 : 148 - 149

జీవితాన్ని గురించిన భారతీయ భావన

ఒక లోతైన కేంద్రం నుండి జీవితాన్ని గురించిన భారతీయ భావన మొదలై ఒక చాలా భిన్నమైన లక్ష్యాన్ని చేర అతి తక్కువగా బాహ్య విధానాలపై సాగుతుంది. చింతనకు సంబంధించిన భారతీయ దృష్టి విలక్షణత, అది రూపం ద్వారా, క్రియాశక్తి ద్వారా సైతం చూస్తుంది. ప్రతిచోట వస్తువుల ఆత్మకోసం అన్వేషించడం, జీవనంలో భారతీయ సంకల్ప విలక్షణత, తాను విఫలం కాలేదని సంవేదించడం, పరిపూర్ణతతో

సంపర్కంలో లేనని, ఆత్మ సత్యాన్ని కనుగొని అందులో జీవించకపోయి ఏదైనా మధ్యస్థ స్థితిలో శాశ్వతంగా జీవించ సంతృప్తినివ్వదనీ సంవేదించడం. ప్రపంచం, ప్రకృతి, సృష్టిని గురించిన భారతీయ భావన భౌతికమైనది కాదు, మనోవైజ్ఞానికమైనది, ఆధ్యాత్మికమైనది. అధ్యాత్మ, అంతరాత్మ, చేతన, జడపదార్థం కంటె నిశ్చేతన శక్తి కంటె గొప్పవి మాత్రమేగాక, అవి ముందుండి చిన్న చిన్న వాటిని ప్రభవింపచేస్తాయి. క్రియా శక్తి అంతా ఒక రహస్య అధ్యాత్మ శక్తి లేక ఆలంబనం. ప్రపంచాన్ని భరించేది ఒక సచేతన సంకల్పం. ప్రకృతి దాని కార్యనిర్వాహక శక్తి, యంత్రాంగం. దానిలోనే దాగి ఉన్న పదార్థం, ఒక దేహం, లేక ఒక చేతనాక్షేత్రం. పదార్థ విశ్వం, పరమాత్మ ఒక రూపం, ఒక చలనం, స్వయంగా మనిషి పదార్థం నుండి పుట్టి, శాశ్వతంగా భౌతిక ప్రకృతికి బానిసయైన ఒక ప్రాణి ఒక మనసు కాదు, కాని ప్రాణాన్ని, దేహాన్ని ఉపయోగించుకొంటున్న ఒక అధ్యాత్మ. CWSA 20 : 154 - 155

ఆర్య, మనిషి ఆదర్శం

భారతీయ భావనలో విశ్వాలింగక ధర్మం అనేది, అభివృద్ధి చెందుతున్న మనిషి మనస్సు, అంతరాత్మలకు ఆదర్శవంతమైన పరిపూర్ణతకు సంబంధించిన ఒక ధర్మం.

ఒకానొక ఉన్నత విశాలమైన, విశ్వజనీన లక్షణాల శక్తి, క్రియాశక్తిలో ఎదగడానికి అది అతనిని బలవంతం చేస్తుంది.

వాటి సామరస్యతలో ఒక ఉన్నతతర మనుషత్వ వర్గాన్ని నిర్మిస్తాయి. భారతీయ ఆలోచనలో జీవితంలో శ్రేష్టుని, మంచివాడు లేదా ఉదాత్త మనిషి ఆదర్శం ఇది.

ఆర్య, శ్రేష్ట, సజ్జన, సాధువులలా తమను తాము పరిపూర్ణం చేసుకొనే వారి కొరకు ఈ ఆదర్శం పూర్తిగా నైతిక భావన కాదు. అది ప్రధాన అంశంగా ఉన్నప్పటికీ కూడా అది మేధాపరమైన, క్రమశిక్షణ ఇది. మతపరమైన, సామాజిక, సౌందర్యోపాసక, మొత్తంగా ఆదర్శ మనిషి వికసనకు సంబంధించి మొత్తం మానవ స్వభావం పరిపూర్ణత చెందడానికి సంబంధించిన ఆదర్శం.

భారతీయ భావనలో శ్రేష్ఠ, ఆర్య అన్న పదాలకు సంబంధించిన

అవగాహనలో అత్యంత వైవిధ్య లక్షణాలు కలిసి ఉన్నాయి. అవి హృదయంలో దానశీలత, పరోపకారం, ప్రేమ, కరుణ, పరహితతత్వం, ఔదార్యత, సహనం; అవసరమైన చోట నడవడికలో ధైర్యం, పరాక్రమం, శక్తి, విధేయత, సంయమనం, సత్యం, గౌరవం, న్యాయం, విశ్వాసం, విధేయత; కానీ పాలించటానికి దిశానిర్దేశం చేయడానికి అవసరమైన శక్తి, చక్కటి నమ్రత ఉన్నా బలమైన స్వతంత్రత, ఉదాత్తమైన ఆత్మాభిమానం, అనే లక్షణాలూ, ప్రేమతో అభ్యసించడం, జ్ఞానం, అన్నిటికంటే ఉత్తమ ఆలోచనకు సంబంధించిన జ్ఞానం, కవిత్వం, కళలు, సౌందర్యాలకు స్పందించుట, కర్మలో విద్యగరుపబడిన సామర్థ్య నైపుణ్యాలు; అంతర అస్తిత్వంలో బలమైన మతపరమైన స్పృహ, భక్తి, దేవుని ఎడల ప్రేమ, అత్యున్నతమైన ఆధ్యాత్మిక మలుపుకోసం అన్వేషణ; సామాజిక సంబంధాలలో తండ్రిగా, కొడుకుగా, భర్తగా, సోదరునిగా, బంధువుగా, స్నేహితునిగా, పాలకునిగా లేదా కర్తగా, యజమానిగా లేదా సేవకునిగా, పూజారిగా లేదా యోధునిగా లేదా కార్మికునిగా, రాజుగా లేదా ఋషిగా, వంశం లేదా కులసభ్యునిగా అన్ని సామాజిక ధర్మాలను ఖచ్చితంగా పాటించగలగటం.

ఇది ఆర్య సంపూర్ణ ఆదర్శం, ఉన్నత స్థాయి వ్యక్తిత్వం, ఉదాత్త స్వభావం.

CWSA 20 : 163 - 64

చతుర్విధ వ్యవస్థ

పురాతన చాతుర్వర్ణ వ్యవస్థను, దాని తరువాత విచ్ఛిన్నమైన క్షీణత, పూర్తి అర్థరహిత అనుకరణ. కుల వ్యవస్థ ద్వారా అంచనా వేయకూడదు. అర్చకత్వం, ప్రభువులు, వ్యాపారవర్గం, సేవకులు లేదా కార్మికులు ఇలా ఇతర నాగరికతలలో ఉన్నట్లు ఇది ఖచ్చితంగా విభజనల వ్యవస్థ కాదు. ఇది బాహ్యంగా అదే ప్రారంభస్థానం కలిగి ఉండవచ్చు. కానీ దీనికి చాలా భిన్నమైన ప్రాముఖ్యత ఇవ్వబడింది. మనిషి తన స్వభావాన్ని బట్టి నాలుగు రకాలుగా విభజించబడ్డాడనేది ప్రాచీన భారతీయ ఆలోచన. మొదటిది అత్యున్నత మైనది, అభ్యాసం, ఆలోచన, జ్ఞానం ఉన్న వ్యక్తి; తర్వాత శక్తివంతమైన కార్యచరణ గల వ్యక్తి, పాలకుడు, యోధుడు, నాయకుడు, నిర్వాహకుడు; మూడవది ఆర్థికవేత్త, నిర్మాత, సంపద పొందేవాడు, వ్యాపారి, కళాకారుడు, సాగుచేసేవాడు; బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య కులాలలో ఉపనయన దీక్షను

పొందిన వారు రెండు సార్లు జన్మించినట్లు భావిస్తారు. మొదటి జన్మ భౌతికమైనది, రెండవ జన్మ 'ఆధ్యాత్మికం'. ఈ రెండవ పుట్టుక అనేది ఉపనయన దీక్షా సమయంలో సమాజంలో ఒక పాత్రను నెరవేర్చినప్పుడు సంభవిస్తుంది. చివరగా అంతగా అభివృద్ధి చెందని వర్గం వస్తుంది. అదే శూద్రుడు. ఒక స్థాయికి ఇంకా సరిపోని, తెలివిలేని, శక్తిలేని, సృష్టి లేదా మేధో ఉత్పత్తి స్థాయికి అసమర్థునిగా, నైపుణ్యం అవసరం లేకుండా శ్రమిస్తూ, తక్కువ స్థాయికి చెందిన పనికి మాత్రమే సరిపోయే వర్గం. సమాజ ఆర్థిక క్రమం ఈ నాలుగు రూపాలలో విభజించబడింది. సమాజానికి పూజారులు, ఆలోచనా పరులు, అక్షరాస్యులు, శాస్త్రవేత్తలు, పండితులు, మత పెద్దలు, మార్గదర్శకులను ఇవ్వాలని బ్రాహ్మణ తరగతికి పిలుపునిచ్చారు. క్షత్రియవర్గం దాని రాజులు, యోధులు, పాలకులను, నిర్వాహకులను ఇచ్చింది. వైశ్య క్రమం దాని ఉత్పత్తిదారులు, వ్యవసాయదారులు, హస్త కళాకారులు, చేతి వృత్తుల వారు, వ్యాపారులు, వ్యాపారులకు సరఫరా చేసే వారిని అందించింది. శూద్రవర్గం ఇతర అవసరాలకు, సేవకులకోసం పరిచర్య చేసింది. ఇది జరిగినంతవరకు, వ్యవస్థలో అసాధారణమైన మన్నిక తప్ప వేరేమీ జరగలేదు. మతం, ఆలోచన, అభ్యాసానికి ఇచ్చిన అత్యున్నత స్థానం తప్ప మరేమీ లేదు. స్థాయి పై భాగంలో మాత్రమే కాదు, ఒకటి రెండు ఇతర నాగరికతలకు సమాంతరంగా ఉంటుంది - కానీ ఆధిపత్యశక్తిగా. CWSA 20 : 170 - 71

పుట్టుక కాదు ఆంతరిక చిత్తవృత్తి

నాలుగు వర్ణాల భారతీయ వ్యవస్థ నిజమైన గొప్పతనం, ఆర్థిక పనితీరును సక్రమంగా విభజించడంలో లేదు. దాని నిజమైన వాస్తవికత, శాశ్వత విలువల సమాజపు ఆలోచనాపరులు, నిర్మాతలు ఈ నైతిక, ఆధ్యాత్మిక తత్వాన్ని ఈ రూపాల్లో గ్రుమ్మరించడంలో ఉంది. వ్యక్తి మేధస్సు, నైతిక, ఆధ్యాత్మిక ఎదుగుదల జాతికి ప్రధాన అవసరం అనే ఆలోచనతో ఈ అంతర్గత విషయం ప్రారంభమైంది. సమాజమే ఈ ఎదుగుదలకు ఎంతో అవసరమైన నిర్మాణం. అది దానికి అవసరమైన మాధ్యమాన్ని, క్షేత్రపరిస్థితులను సహాయక ప్రభావాలతో అందించే వ్యవస్థ. వ్యక్తిగతంగా మనిషి సమాజంలో సురక్షితమైన స్థానాన్ని కనుగొని, దానినుండి ఒకేసారి ఈ బంధాలకు సేవ చేయగలగాలి. అతని బాధ్యతా సహకారాలతో సమాజానికి సహాయం చేస్తూ తన రుణాన్ని

చెల్లించాలి. సామూహిక జీవితం నుండి సాధ్యమైనంత శ్రేష్టమైన సహాయంతో తన స్వీయ అభివృద్ధి పొందాలి. జననం మొదటి స్థూల సమాజ సూచికగా ఆచరణలో అంగీకరించబడింది. భారతీయ మనస్సు వంశపారంపర్యతను ఎల్లప్పుడూ అత్యంత ప్రాముఖ్యత కలిగిన అంశంగా పరిగణించింది. వ్యక్తి తన పూర్వ జన్మలో ఆత్మాభివృద్ధి కోసం సిద్ధం చేసుకున్న పరిసరాల సూచికగా, స్వభావానికి చిహ్నంగా దానిని పరిగణించింది. కానీ పుట్టుక అనేది వర్ణానికి ఏకైక పరీక్ష కాదు. మనిషి మేధో సామర్థ్యం, అతని నైతిక స్వభావం, అతని ఆధ్యాత్మిక స్థాయి, ఇవి ముఖ్యమైన అంశాలు. అందువల్ల కుటుంబ జీవన నియమం, వ్యక్తిగత పరిశీలన, స్వీయ-శిక్షణ వ్యవస్థ, విద్య ఈ ముఖ్యమైన విషయాలను రూపొందించి బయటకు తీసుకురావడానికి ఏర్పాటుచేయబడింది.

వ్యక్తి సామర్థ్యాలు, అలవాట్లు

సాధనలలో జాగ్రత్తగా శిక్షణ పొంది జీవితంలో తనకు కేటాయించిన విధిని నిర్వర్తించడానికి అవసరమైన గౌరవాన్ని, కర్తవ్యాన్ని అలవాటు చేసుకోవాలి. తను చేయవలసిన పనిని నిష్కపటంగా నిర్వహించాలి. దానిలో విజయం సాధించడానికి, అత్యున్నత నియమం, నియమావళి, కార్యకలాపాల పరిపూర్ణతను సాధించడానికి ఉత్తమ మార్గం. ఆర్థిక, రాజకీయ, మతపరమైన, సాహిత్య, పాండిత్యం లేదా మరేదైనా కావచ్చు. చాలా తృణీకరించబడిన సాధనలో కూడా వారి విద్య, నియమావళి, వారి విజయకాంక్ష కనిపిస్తుంది. వారి గౌరవభావం, కష్టపడి పనిచేయడం వారి స్థిర పరిపూర్ణతకు గౌరవం, వారు ఈ లక్షణాలను కలిగి ఉన్నందున, తక్కువ ఆకర్షణీయమైన వాటిలో కూడా నిర్దిష్టస్థాయిలో ఆత్మ అన్వేషణ, ఆత్మ సంతృప్తిని కలిగి ఉంటారు.

CWSA 20 : 172 - 7

ఆధ్యాత్మిక లక్ష్యం

భారతీయ, ఐరోపియ సంస్కృతి మధ్యగల భేదం యొక్క మొత్తం మూలం భారతీయ నాగరికత ఆధ్యాత్మిక లక్ష్యం నుండి పొటమరిస్తుంది. దాని రూపాల, లయల సంపన్న, పుష్కల వైవిధ్యత అంతటిపైన ఈ లక్ష్యం విధించే మలుపే దానికి అనుపమాన శీలాన్ని కట్టబెట్టింది. ఎందుచేతనంటే ఇతర సంస్కృతులలో ఉన్నదే దానిలోనూ ఉన్నప్పటికీ ఆ మలుపు

కొట్టొచ్చినట్లు కన్పించే మౌలికతను, దేనికీ లేని గొప్పతనాన్ని తెచ్చిపెట్టింది. ఈ సంస్కృతిని శాసించే క్రియాశక్తి, దాని భావనా కేంద్రం, దానిని నియంత్రించే గాఢావేశం, ఒక ఆధ్యాత్మిక ఆకాంక్ష. జీవన అత్యున్నత లక్ష్యంగా ఆధ్యాత్మికతను తయారు చేయడం మాత్రమే గాక, మానవజాతి గత పరిస్థితులలో చేయగలిగినంత వరకు ఆధ్యాత్మికతవైపుకు మొత్తం జీవనాన్ని మలుపు త్రిప్ప ప్రయత్నించింది. మానవమనసులో మొదట సహజంగా నివాసమేర్పరచుకొనేది మతం, ఆధ్యాత్మిక ప్రేరణ పరిపూర్ణరూపం గలదైనట్లయితే, ఆధ్యాత్మిక భావన ఆధిపత్యం, జీవితం మీద పట్టు సాధించడానికది చేసే కృషి, మత మూసలోనికి, ఆలోచనను, కర్మను పోతపోయవలసిన జీవితానికి సంబంధించిన ప్రతి పరిస్థితికి సంబంధించిన దానిలో పట్టు విడువకుండా మతభావను నింపే ఆవశ్యకత యేర్పడింది. వ్యాప్తిచెందుతూ వుండే మత తాత్త్వికతా సంస్కృతికై అది పట్టుబట్టింది. మత రూపం, మౌఢ్యం చేత శాసించడమే నిమ్న దశ అన్వేషణకు చాలా పైన ఒక స్వేచ్ఛామయ, విస్తృత వాతావరణంలో నిజంగా అత్యున్నత ఆధ్యాత్మికత చరిస్తుంది. వాటి పరిమితులనది తేలికగా భరించదు. ఒకవేళ అంగీకరించినా, అది వాటికతీతంగా ఉంటుంది. మామూలు మత మనసుకు, అర్థంకాని అర్థం చేసుకోలేని ఒక అనుభవంలో అది నివసిస్తుంది. ఆ ఆంతరిక అత్యున్నత ఉద్ధరిత స్థితికి మనిషి వెంటనే చేరలేడు. వెంటనే చేరాలని వత్తిడి కలిగించినా, అతనెప్పటికీ చేరలేడు. మొదట్లో ఆరోహణకు సంబంధించిన తక్కువస్థాయి ఆధారాలు, దశలు అతనికి అవసరం అవుతాయి. మౌఢ్యానికి సంబంధించిన కొంత పరంజాలాంటి సరంజామాను పూజ, విగ్రహం, చిహ్నం, ఆకారం, సంకేతం, అధ్యాత్మకు సంబంధించిన దేవాలయాన్ని తనలో నిర్మించే సమయంలో నిలబడడానికి, అర్థ-సహజ ప్రేరక మిశ్రమానికి సంబంధించిన దాని జోక్యాన్ని, అనుమతిని అర్థిస్తాడు. దేవాలయం పూర్తైన తరువాత మాత్రమే, పరంజాలాంటి ఆధారాలను తొలగించుకొంటాడు, పరంజా సరంజామా అదృశ్యమైపోతుంది. ఇప్పుడుహిందూయిజం పేరుతో చెలామణి అవుతున్న మతపరమైన సంస్కృతి, ఈ పనిని నెరవేర్చడమే గాక, కొన్ని శాఖాపరమైన మతాలలా గాక, దాని పనేమిటో దానికి తెలుసు. అది తనకే పేరూ పెట్టుకోలేదు, ఎందుకనంటే అది తనకు తానుగా యేవిధమైన తెగకు సంబంధించిన పరిమితులు పెట్టుకోలేదు. తనకు తానుగా విశ్వజనీనమైన దానివని బంధమేర్పరచుకోలేదు. ఏకైక దోషరహిత కఠిన సిద్ధాంతాన్ని అని

ధృవీకరించుకోలేదు, ముక్తికి సంబంధించిన ఏకైక సంకుచిత మార్గాన్ని లేక ద్వారాన్ని నిలబెట్టుకోలేదు. మానవ అధ్యాత్మకు సంబంధించిన భగవంతుని వైపు విశాలమయ్యే ఒక నిరంతర కృషికన్న తక్కువ కాని ఒక శాఖ లేక మతారాధన వ్యవస్థ. తనను తాను ఆధ్యాత్మికంగా నిర్మాణం చేసుకోవడంలో, ఆత్మను - కనుగొనడంలో అపారమైన బహు పార్శ్వముల, బహుదశలకు ఆస్కారం కలిగించింది. తనను తాను పిలచుకొనే హక్కు గల, దానికి తెలిసిన ఒకే ఒక పేరు 'సనాతన ధర్మం'. భారతీయ మతానికి గల యీ అర్థాన్ని, తత్వాన్ని సరైన విధంగా, ప్రశంసాపూర్వకంగా అర్థం చేసుకోగలిగినపుడు మాత్రమే, భారతీయ సంస్కృతి యధార్థ అర్థాన్ని, తత్వాన్ని అర్థం చేసుకోగలుగుతాం.

CWSA 20 : 178-79

నాలుగు మానవ జీవనావశ్యకతలు :

మానవ జీవనంముందు భారతీయ మతం నాలుగు ఆవశ్యకతల నుంచింది. మొదటిది : దేని నుండి సమస్తమూ వెలువుడుతున్నాయో, తమకు తెలియకుండానే దేని యందు నివసిస్తున్నాయో, చరిస్తున్నాయో, దేనిని గురించి ఏదో ఒక రోజు యెరుగగలుతాయో, పరిపూర్ణమూ, శాశ్వతమూ, అనంతమూ అయిన దానివైపుకు తిరిగి పయనమౌతున్నాయో, అదివున్నదని, ఒక అత్యున్నత చేతనలోనూ లేక విశ్వజనీనమూ, విశ్వాతీతమూ అయిన స్థితి వున్నదనే నమ్మకాన్ని, మానవ మనస్సుపై విధించింది. తరువాత మనిషి ఈ మహనీయ అస్తిత్వం లోనికి సచేతనంగా యెదిగే కృషి చేయ మనిషి తనను సంసిద్ధం చేసుకొని అభివృద్ధి చేసుకోవడం ద్వారా అనుభవం ద్వారా, సంసిద్ధం చేసుకొనే అవసరాన్ని వ్యక్తి జీవితం మీద మోపింది. మూడవది : దానికి పటిష్టంగా ప్రతిష్ఠించబడిన, బాగా పరిశోధించిన, బహుశాఖలుగా విస్తరించిన సదా విశాలంగా విస్తరించుకొనే జ్ఞాన, ఆధ్యాత్మిక, లేక మత పరమైన క్రమశిక్షణను సమకూర్చి పెట్టింది. చివరిది : ఈ ఉన్నత దశలకు యింకా సంసిద్ధంగా లేని వారికి, ఒక వ్యక్తిగత, సాముదాయక జీవన వ్యవస్థను, వ్యక్తిగత, సాంఘిక క్రమశిక్షణను, నడవడికను, కాలక్రమంలో మహనీయ మనుగడకు అతని స్వభావాన్ననుసరించి సంసిద్ధం కాగలట్లుగా అతని పరిమితులలో అతను తయారయ్యే విధంగా, మానసిక, నైతిక, ప్రాణిక అభివృద్ధికి సంబంధించిన ఒక చట్రాన్ని సమకూర్చి పెట్టింది. ఏ మతానికైనా మొదటి మూడు అంశాలు చాలా ముఖ్యమైనవి. కాని హిందూత్వం

ఎల్లప్పుడు చివరి దానికి కూడా చాలా గొప్ప ప్రాముఖ్యతనిచ్చింది. మతపరమైన, ఆధ్యాత్మిక పరమైన జీవనానికి, తగనిదని, అన్యమైనదనీ, జీవితపు యే అంశాన్నీ అది విడిచి పుచ్చలేదు. CWSA 20 : 181

బ్రహ్మాండమైన జీవశక్తి

భారతదేశ గతంవైపు మనం దృష్టి సారించినపుడు, తరువాత మనకు కొట్టొచ్చినట్లు కన్పించేది, ఆమె బ్రహ్మాండమైన జీవశక్తి, అక్షయమైన ఆమె ప్రాణశక్తి, జీవనానందం దాదాపు ఊహాకందనంత ఆమె విస్తారమైన సృజన శక్తి. కనీసం మూడు వేల సంవత్సరాలు - నిజానికి యింకా దానికంటే చాలా యెక్కువ కాలమే - సమృద్ధిగా, అవిరామంగా, పుష్కలంగా, తరగిపోని బహుముఖీయమైన గణతంత్ర రాజ్యాలను, రాజ్యాలను, సామ్రాజ్యాలను, తాత్విక సిద్ధాంతాలను, జగదుత్పత్తి సిద్ధాంతాలను, విజ్ఞాన శాస్త్రాలను, మతాలను, కళలను, కావ్యాలను, సకల విధాలైన జ్ఞాపక చిహ్నాలను, రాజ భవనాలను, దేవాలయాలను, ప్రజా ప్రయోజన కార్యక్రమాలను, సమాజాలను, సంఘాలను, మత విధానాలను, చట్టాలు, నిబంధనలు, కర్మకాండలను, భౌతిక విజ్ఞాన శాస్త్రాలను, మనో వైజ్ఞానిక శాస్త్రాలను, యోగ విధానాలను, రాజకీయ, పాలనా విధానాలను, ఆధ్యాత్మిక కళలు, ప్రాపంచిక కళలు, వాణిజ్యాలు, పరిశ్రమలు, లలిత కళలు - జాబితాకు అంతులేదు. ప్రతి అంశంలోనూ దాదాపు భరించలేనంత కార్యకలాపం సృజించుకొంటూ పోవడం కన్పిస్తుంది. సృజిస్తుంది, ఇంకా ఇంకా సృజిస్తుంది, తృప్తిలేదు, అలసిపోదు, దాని అంతమంటూ ఆమెకు లేదు, విశ్రాంతికి చోటు, ఆవశ్యకతా కన్పించదు. తమస్సుకు, నిర్జీవంగా పడి ఉండేందుకామెకు సమయం లేదు. ఆమె తన సరిహద్దులను దాటి కూడా విస్తరించుకొన్నది. ఆమె నావలు సముద్రాలను దాటిపోయాయి. జూడియా, ఈజిప్టు, రోములపై ఆమె సంపద చక్కగా పొంగిపొరలింది. ఆమె వలస స్థానాలు ఆమె కళలను, ఇతిహాసాలను, ద్వీప సముదాయాలలోని తెగలలోనికి విస్తరింపజేశాయి. ఆమె జాడలు మెసపటోమియా నేలలో కూడా కన్పించాయి. ఆమె మతాలు చైనాను, జపానును జయించి, పాలస్తీనా, అలెగ్జాండ్రియా వరకు పశ్చిమం వైపు విస్తరించాయి. ఉపరిషద్రూపాలు, బౌద్ధుల సుభాషితాలు, క్రీస్తు పెదవుల మీద ప్రతిధ్వనించాయి. తన భూమిపై లాగా ఆమె కార్యాలలో ప్రతిచోటా జీవనానికి సంబంధించిన అత్యధిక సమృద్ధ శక్తి గ్రుమ్మరిల్లింది.

CWSA 20 : 7 - 8

భరతమాత రూపం

భారతదేశ దేహం

ఒక దేశ ప్రజల తత్త్వదర్శనం, ఉన్నత చింతన మనకు దాని ఉనికికి చెందిన క్రియాశీలక దృక్పథాన్ని, జీవన చైతన్యానికి చెందిన విశుద్ధమైన, విస్తృతమైన బహుసాధారణమైన సూత్రబద్ధతను అందిస్తుంది. ఆ తాత్వికతతో కూడిన మతం దాని ఊర్ధ్వగమన తీవ్రసంకల్ప రూపాన్ని, దాని ఉద్దేశ్యం, దాని ఉన్నతాదర్శ సాఫల్యత వైపుగా, అంతరాత్మలోని ఆకాంక్షను రూపొందిస్తుంది. దానితో కూడిన కళ, కవిత్వం, సాహిత్యం మనకు సృజనాత్మక వ్యక్తీకరణను, దాని అంతఃప్రేరిత ప్రభావ ముద్రను, ఊహను, కీలక మలుపును, సృజనాత్మక మేధస్సు రాజనీతి వాటి వాటి రూపాల్లోనే ఒక బాహ్యచట్రాన్ని ఏర్పాటుచేస్తుంది. ఇక ఆ చట్రంలో బాహ్యజీవనం అక్కడి వాతావరణంలోని కష్టనష్టాలకు లోబడే దానిదైన ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వం, స్వభావం దానిదైన ప్రేరణదాయక ఆదర్శం కోసం పనిచేయగలదు. ఎంతగా అది జీవనానికి సంబంధించి ముడిపదార్థాన్ని స్వీకరించిందో, దానితో ఏమి చేసిందో, లోలోతుల్లో ఉన్న ఆత్మశక్తికి దారి చూపే చేతనను ప్రతిబింబించేలా సాధ్యమయినంత మేర రూపుదిద్దిందో, మనం చూడగలం. వాటిల్లో ఏదీ దాని వెనుక ఉన్న మొత్తం రహస్యశక్తిని వ్యక్తపర్చవు. కానీ దానినుండీ వాటికి అవసరమైన ముఖ్య భావనలను, సాంస్కృతిక శీలాన్ని పొందుతాయి. దానితోపాటు దాని ఆత్మను, మనో శరీరాలను సిద్ధపరుస్తుంది. భారతీయ నాగరికత తత్వదర్శనం, మతం విషయానికొస్తే, మతం వలన తత్వదర్శనం క్రియాశీలకమౌతుంది. తక్కినవి ఎంత ఉత్తమంగా వాటిననుసరించగలవో అంతగా అనుసరించుతాయి. ఇది నిజంగా దీని మొదటి విలక్షణ వ్యక్తిత్వం. ఈ వ్యక్తిత్వాన్నే బాగా అభివృద్ధి చెందిన ఆసియా ప్రజలతో పంచుకొంటుంది. కాని ఎటూ జంకని పూర్తి వ్యాపకత్వానికి చెందిన ఒక అసాధారణ స్థాయికి తీసుకెళ్ళింది. దీన్ని బ్రాహ్మణ సంస్కృతిగా చెప్పుకొన్నప్పుడు, ఇది ఒక నిజమైన విశిష్టత గల పదబంధం. ఈ పదబంధం నిజానికి ఏ విధమైన అగ్ర ఆచారత్వ ఆధిక్యతను ధ్వనింపచేయలేదు. అయినా కొన్ని నిమ్నఅంశాల్లో ఆచార్యత్వ ప్రధానమైన మనస్సు తన ప్రాభవాన్ని అతిగా

కనబరిచింది; ఎందుకంటే సంస్కృతికి సంబంధించిన గొప్ప విధానాలను మల్చగల్గడమన్నది ఒక పూజారి చేతిలో లేదు. కాని తాత్విక చింతనాశీలురు, ధార్మిక మనస్తత్వాల వల్లనే దీని ప్రధాన ఆశయాలు రూపుదిద్దుకొన్నవన్నది వాస్తవమే కానీ వారు పుట్టుకతో బ్రాహ్మణులు కావడం వలన కాదు. ఆధ్యాత్మిక సాంప్రదాయాలను, జ్ఞానాన్ని, భారతజాతికి సంబంధించిన పవిత్ర ధర్మాలను పదిలపర్చడమే తమ విధిగా భావించే వారి వర్గం అభివృద్ధి చెందింది అన్నది యధార్థం. దీనికోసమే కాని, ఒక సామాన్య పూజారి వ్యాపకం కాదు, - ఈ వర్గం వేలాది సంవత్సరాలు సంస్కృతిలో అధిక భాగాన్ని సంభాళించింది, కాని అది గుత్తాధిపత్యంగా కాదు, జాతీయ భావనను, చేతనను సామాజిక నియమాలు, రూపాలు, విధానాల దిశానిర్దేశం కల్గి ఉండటమే ఇక్కడ స్వాభావికమైన సూచన. భారతీయ సంస్కృతి మొదటినుంచీ ఆధ్యాత్మికమైన, అంతర్ముఖ, ధార్మిక తత్వచింతనాశీలమైన సంస్కృతిగా విలసిల్లింది అన్నది దీని వెనుకనున్న యధార్థం. దానిలోని ప్రతి అంశమూ ఆ ఒకే ఒక కేంద్రం నుండీ, మౌలిక విలక్షణతలో నుండీ వెలువడింది, లేదా ఏదో విధంగా దానిపై ఆధారపడిందే, లేదా దానికి అనుషంగికంగా ఉన్నదే; ఆఖరికి బాహ్యజీవితం కూడా అంతర్ముఖ ఆత్మదర్శనం లక్ష్యంగా కల్గి ఉంది.

CWSA 20 : 106 - 108

భారతదేశ ఐక్యత

కాని ఆధ్యాత్మిక ఐక్యత విస్తృతమైనది, అనువైనది. అది రాజకీయ, బాహ్య కేంద్రీకరణపై, ఏకరూపతపై ఒత్తిడి తెచ్చే దానికి మల్లే ఉండదు. ఇంకా అది వ్యవస్థలో వ్యాపక ప్రవృత్తితో ఉంటుంది. జీవిత స్వేచ్ఛను, గొప్ప వైవిధ్యాన్ని అనుమతించడానికి తయారుగా ఉంటుంది. ఇక్కడ మనం ప్రాచీన భారత సమైక్యతా సమస్యకు చెందిన కష్టంలో ఉన్న రహస్యాన్ని స్పృశిస్తున్నాం. స్వేచ్ఛాయుత సామూహిక స్వేచ్ఛలను అణగద్రొక్కే కేంద్రీకృత, ఏకరూప సర్వసత్తాక రాజ్యానికి సంబంధించిన మామూలు విధాన సంపత్తితో ఇది సాధించబడదు. ఈ దిశగా ప్రతిసారీ ఒక ప్రయత్నం జరిగింది. పైకి కనిపించే ఆ విజయం ఎంత దీర్ఘకాలం పాటు అయినాగానీ నిలిచినా... అది విఫలమైనదే. భారత భాగ్య సంరక్షకులు ఎంతో వివేకంతో ఆ రకమైనదాన్ని,

విఫలం చేసే ఒత్తిడి తెచ్చారు. తద్వారా ఆమెలోని ఆంతరిక ఆత్మశక్తి నశించకూడదు. ఆమె ఆత్మ తాత్కాలిక రక్షణాయంత్రానికి దాని జీవన మూలాధారంగా మారకం చెందాలి. ప్రాచీన భారతీయ మానసం దానికున్న అవసరాన్ని గూర్చి సూక్ష్మ అంతర్బుద్ధిని కల్గి ఉన్నది; దానికున్న సామ్రాజ్య భావనన సమైక్య పర్చే శాసనం, అది సమూహ స్వేచ్ఛను, మనుగడలో ఉన్న ప్రతి స్థానిక స్వేచ్ఛను గౌరవించింది. అది అనవసరంగా నజీవ స్వయంప్రతిపత్తిని అణిచివేయదు. అది ఆమె సమన్వయ పూర్వకమైన జీవనాన్ని ప్రభావితం చేస్తుంది తప్ప యాంత్రికమైన ఏకత్వాన్ని కాదు. తరువాత కాలంలో పరిస్థితులకు లోబడి ఒకానొక పరిష్కారం జాగ్రత్తగా పరిణమించి, దానిదంటూ నిజమైన సామగ్రిని, ఒక ఆకృతిని, ఆధారాన్ని కనుగొని ఉండవచ్చు. అది అదృశ్యమై, దానికి బదులుగా అక్కడ ఏకఛత్రాధిపత్య సామ్రాజ్యం నెలకొల్పే పెద్ద ప్రయత్నం జరిగి ఉండవచ్చు. ఆ మహాప్రయత్నం ఒకానొక తక్షణ, బాహ్యమైన అవసరం కల్గించే ఒత్తిడి చేత శాసించబడింది. దానిదంటూ ఒక వైభవం, మహత్వం ఉన్నప్పటికీ సంపూర్ణ విజయాన్ని సాధించడంలో విఫలమైయ్యింది. దానినది నెరవేర్చుకో లేకపోయింది, ఎందుకంటే భారతీయ ఆంతరంగిక భావనలో గల అసలు మలుపుకు ఎట్టకేలకు సానుకూలం కాని పోకడను అనుసరించింది. భారతీయ రాజకీయ సామాజిక విధాన వ్యవస్థకు వ్యవస్థలుగా, గ్రామ, పట్టణ, రాజధాని నగర, సామాజికవర్గం, మతపరమైన సంఘం, ప్రాంతీయమైన సమూహాల ప్రతిపత్తి, పాలనల సమన్వయంగా కనబడుతుంది. దేశం లేదా రాజ్యం లేదా గణతంత్ర సమాఖ్య ఆయా స్వయంపాలక వ్యవస్థలను ఒక సజీవమైన, స్వతంత్ర్యమైన సర్వాంగ సమన్వయ వ్యవస్థగా కలిపి, పట్టి ఉంచడంలో ఒక సాధనంగా ఉంది. సామ్రాజ్యవాద సమస్య ఈ రాజ్యాన్ని, ప్రజల్ని, మళ్ళీ సమన్వయ పరచడంలోనూ, వాటి ఐక్యతను ప్రభావితం చేయడంలోనూ దానితో పాటు వారి స్వయం ప్రతిపత్తిని గౌరవిస్తూ, ఒక బృహత్తర స్వతంత్ర, సజీవ వ్యవస్థగా ఉంచడంలోనే ఉండి ఉన్నది.

CWSA 20 : 431 - 32

సమైఖ్యా ఏకత్వం

మహాభారతం ఐతిహాసిక లిఖిత ప్రమాణం లేదా ఒక ధర్మరాజ్యాన్ని

స్థాపించే ఐతిహాసిక ప్రయత్నం అయినా కావచ్చు. ఒక ఆదేశపూర్వక, విస్తృత అంగీకారయోగ్యమైన ఆదర్శం దానిలో కానవస్తుంది. దీనికి నిదర్శనంగానే ధర్మాచరణలో భాగంగా యుధిష్ఠురుడు తలపెట్టిన రాజసూయ యాగంలో తన విధేయత ప్రకటించి, పాల్గొనే నిమిత్తం కలహ స్వభావి అయిన శిశు పాలుడు కూడా యాగానికి ప్రాతినిధ్యం వహించబడ్డాడు. రామాయణంలోనూ ఒక సుస్థిరమైన విశ్వజనీన ధర్మరాజ్యానికి సంబంధించిన ఒక ఆదర్శవంతమైన చిత్రణను మనం చూడగలం. దీనిలోకూడా ఒక నిరంకుశ ప్రభుత్వం కాకుండా, భారతీయ విధానంలో ధర్మం ఆలంబనగా శాసనాలతో కూడిన సామూహిక స్వయంచాలక సంఘాలను సమన్వయ పర్చే ఏకాధిపత్యానికి సంబంధించి విశాల ఆదర్శాన్ని కల్గి ఉండి, సమాజంలోని అన్ని వర్ణాలు, ప్రాంతాలు, అలాగే ఒక స్వతంత్రమైన సమూహాలకు చెందిన నగరాల మద్దతు ఏర్పడిన విశ్వజనీన ప్రభుత్వం దర్శనమిస్తుంది.

ఆదర్శవంతమైన విజయం పొందడం అంటే రాజకీయ, సాంఘిక సంస్థాగతమైన వ్యవస్థలోని వివిధ అంగాల స్వాతంత్ర్యాన్ని కాలరాసి, స్వాధీనమైన ప్రజల ఆర్థిక వనరుల్ని కొల్లగొట్టే దురాక్రమణం కాదు. ఒక సమర్పణా పూరితమైన ఎదుగుదలగా, దానితో ఒక సైనిక బలం కల్గి ఉండి, దాని ద్వారా ఏర్పడే ఫలితం అంగీకరించబడేలాగా ఉండాలి, ఎందుకంటే ఓటమి అన్నది పరాజితులకు అవమానంగా, బలవంతపు దాస్యంగా, దు:ఖభరితంగా ఉండకూడదు. అదీనూ ధర్మానికి, దేశానికి ఆదర్శనీయ ఏకత్వాన్ని స్థాపించే ప్రభుత్వ సత్తాకు అనుసంధానించబడేదిగా ఉండి దానిని బలోపేతం చేసేదిలా ఉండాలి. ప్రాచీన ఋషుల ఆదర్శం, ఉద్దేశ్యం చాలా స్పష్టమైనది : వారు సైనిక, రాజకీయ ప్రయోజనాన్ని, ఆ క్షేత్రానికి చెందిన పోరాడే ప్రజలను, విభాజితంగా ఉన్న దాని ఏకీకరణ ఆవశ్యకతను గమనిం చారు. స్థానిక ప్రజల స్వేచ్ఛాయుత జీవితాన్ని, సామూహిక స్వాతంత్ర్యాలను అవమానపర్చడమన్నది కూడా సురక్షితం కాదని, ఎందు కంటే అది కేంద్రీకృతమైన నియంతృత్వం లేదా సంకుచితమైన కేంద్రీకరణ కోసం వాదించే ఏకసత్తాక రాజ్యం ద్వారా కాదని వారు గమనించి ఉన్నారు.

CWSA 20 : 435 - 36 - శ్రీ అరవిందులు

l. 52, No. 9
ptember 2022

Date of Publication
1st September 2022

Registered: PY/41/2021-23

AKHILA - Akhila Bharata Patrika (Telugu)

Registered with the Registrar of Newspapers for India: No. 23593/72 (monthly)

Matter shall reveal the Spirit's face. — Sri Aurobindo

Picture on the Cover:

The Cover Map is from Mahabharata period wherein we can see the one indivisible India with its different kingdoms yet united through a common religion and culture. It is the vision of akhand bharat as seen by the seers of the Vedas, the Aryabhoomi, land of the noble and of dharma.

Owner: Sri Aurobindo Society
Printer: Swadhin Chatterjee for Sri Aurobindo Ashram press
Publisher: Pradeep Narang for Sri Aurobindo Society
ublished from: Society House, 11 Saint Martin Street, Puducherry - 605001
Printed from: Sri Aurobindo Ashram Press,
No. 38, Goubert Avenue, Puducherry - 605 001, India
Editor: K. V. Rao

ngle copy Rs. 30 **Annual Subscription Rs. 200 (in India)**

A Monthly Published by

SRI AUROBINDO SOCIETY-605001